Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Achtergronddocument energielabel voor woningbouw

In opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

>> Duurzaam, Agrarisch, Innovatief en Internationaal Ondernemen

Lay-out Energielabel woningen

Toelichting op Energielabel woningen

Status	definitief
Versie	001
Rapport	B.2024.1452.00.R001
Datum	27 mei 2026



Adviseurs voor bouw, industrie, verkeer, milieu en software

Intern gebruik

Colofon

Opdrachtgever	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
Project	RVO - Energielabellayout EPBD IV
Betreft	Achtergronddocument layout energielabel Woningbouw
Uw kenmerk	-
Rapport	B.2024.1452.00.R001
Datum	27 mei 2026
Versie	001
Status	definitief
Uitgevoerd door	DGMR Bouw B.V. Weerdjesstraat 70 6811 JE Arnhem Postbus 153 6800 AD Arnhem
2e lezer/secr.	GA|AMOE

t:\rvo\hdd_ewvo\publicaties\publicaties_publicaties duurzaam_rapporten duurzaam 2026\b20241452r001 achtergronddocument energielabel woningbouw_alt.docx 06-07-2026

Inhoud

1. Inleiding 4

2. Hoe ziet het energielabel eruit? 5

3. Energielabel - pagina 1 van het energielabel 7
3.1 Overzicht type en geldigheid van het label 8
3.2 Energielabel van de woning 9
3.3 Samenvatting bouwkundige kenmerken van de woning 9
3.4 Overzicht kenmerken installaties 10
3.5 Aanduiding warmteverlies 13
3.6 Aanduiding CO_2-uitstoot 15
3.7 Aanduiding aandeel hernieuwbare energie 15
3.8 Aanduiding kans op hoge binnentemperaturen in de zomermaanden 15
3.9 Over deze woning 15

4. Energielabel - pagina 2 uitleg en indicatoren 17
4.1 Energie uit fossiele brandstoffen 18
4.2 Lokale uitstoot door fossiele brandstoffen 18
4.3 Warmteverlies 18
4.4 CO_2-uitstoot 18
4.5 Aandeel hernieuwbare energie 19
4.6 Kans op hoge binnentemperaturen 19

5. Advies - pagina 3 en 4 van het energielabel 20

6. Verbeter Je Huis - pagina 5 van het energielabel 22

7. Technische details - pagina 6 en verder 23
7.1 Gevels, daken en vloeren 23
7.2 Ramen, buitendeuren en gevelpanelen 25
7.3 Verwarming 26
7.4 Warm water 27
7.5 Zonneboiler 28
7.6 Ventilatie 29
7.7 Koeling 29
7.8 Zonnepanelen en batterijopslag 30
7.9 Overige resultaten energielabel berekening 31

8. Meer informatie - laatste pagina van het energielabel 35
8.1 Zo gaat de energieadviseur te werk 35
8.2 Vragen of klachten? 36
8.3 Disclaimer 36
8.4 Extra adrespagina 37

Bijlagen
Bijlage 1 Beslisschema's verbetermogelijkheden

t:\rvo\hdd_evvo\publicaties\publicaties_publicaties duurzaam_rapporten duurzaam 2026\b20241452200r001 achtergronddocument energielabel woningbouw_alt.docx 06-07-2026

1. Inleiding

In het kader van de EPBD IV zijn in Nederland een aantal aanpassingen doorgevoerd aan het energieprestatiecertificaat. Vanaf 29 mei 2026 is het nieuwe energielabel van gebouwen in Nederland beschikbaar. Door de wijzigingen van de EPBD IV is ook de lay-out van het energielabel herzien.

De energielabels voor woningbouw en utiliteitsbouw vertonen grote overeenkomsten, waarbij het meest in het oog springende verschil is dat het energielabel voor woningbouw uitgebreider is. Het energielabel voor woningbouw omvat een uitgebreidere beschrijving van de huidige situatie van de woning. Het doel hiervan is dat een woningeigenaar de uitgebreide beschrijving van de huidige situatie kan gebruiken bij het aanvragen van offertes bij aannemers en installateurs.

In dit document staat een toelichting op de keuzes die gemaakt zijn bij het opstellen van de lay-out van het energielabel voor woningbouw. Ook bevat dit document de hoofdlijnen van de rekenregels en beslisschema's die gehanteerd worden bij het genereren van het energielabel. De achtergrond van het energielabel wordt hiermee inzichtelijk gemaakt en stelt daarmee de energieadviseur in staat om het energielabel nader uit te leggen.

t:\rvo\hdd_ewvo\publicaties\publicaties_publicaties duurzaam_rapporten duurzaam 2026\b20241452200r001 achtergronddocument energielabel woningbouw_alt.docx 06-07-2026

2. Hoe ziet het energielabel eruit?

In figuur 1 zijn de eerste twee pagina's van het nieuwe energielabel 2026 weergegeven. Op de volgende pagina zijn nog vier pagina's van het label gepresenteerd. In de volgende paragrafen worden de pagina's en onderdelen in detail besproken.

Het energielabel bestaat uit vijf onderdelen, te herkennen aan de tabbladen vanaf pagina 2:

- Energielabel - Pagina 1 vormt de voorzijde van het energielabel en geeft in één oogopslag een overzicht van de energieprestatie van de woning, met de labelklasse, het primair energie-gebruik en een samenvatting van de opname, inclusief de kwaliteit van de gebouwschil, installaties en prestatie-indicatoren zoals CO_2-emissie en aandeel hernieuwbare energie. Daarnaast bevat deze pagina informatie over de geldigheid van het label, het adres van de woning en de energieadviseur. Op pagina 2 staan de bijbehorende toelichtingen.
- Advies - Pagina 3 en 4 geven advies over verbetermogelijkheden. Op pagina 3 staat een overzicht van maatregelen om de woning energiezuiniger te maken, met de bijbehorende aandachtspunten uitgewerkt op pagina 4.
- Verbeter Je Huis - Pagina 5 bevat praktische informatie en verwijzingen naar landelijke regelingen en subsidies voor verduurzaming.
- Technische details - Vanaf pagina 6 worden de bouwkundige en installatietechnische kenmerken van de woning nader toegelicht, evenals de overige resultaten van de energielabelberekening.
- Meer informatie - De laatste pagina bevat een algemene toelichting op het energielabel, werkwijze van de energieadviseur, vragen/klachten en een disclaimer.





figuur 1: pagina 1 en 2 van het energielabel

t:\rvo\hdd_evo\publicaties\publicaties_publicaties duurzaam_rapporten duurzaam 2026\b20241452200r001 achtergronddocument energielabel woningbouw_alt.docx 06-07-2026





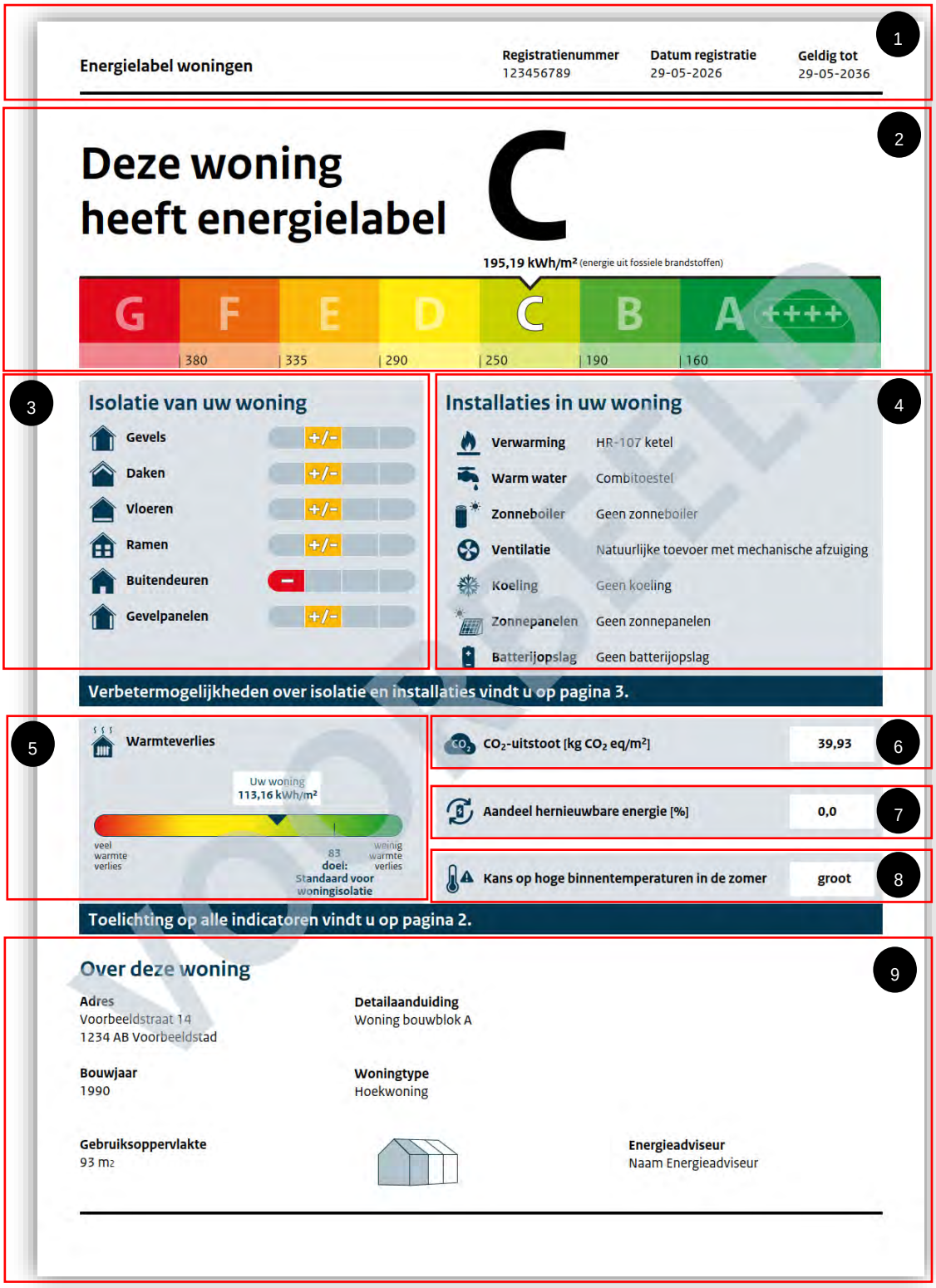




figuur 2: pagina 3, 5, 6 en 11 van het energielabel

t:\rvo\hdd_evvo\publicaties\publicaties_publicaties duurzaam_rapporten duurzaam 2026\b20241452001\001 achtergronddocument energielabel woningbouw_alt.docx 06-07-2026

3. Energielabel - pagina 1 van het energielabel



figuur 3: velden op het energielabel op pagina 1

t:\rvo\hdd_evo\publicaties\publicaties_publicaties duurzaam_rapporten duurzaam 2026\b20241145200r001 achtergronddocument energielabel woningbouw_alt.docx 06-07-2026

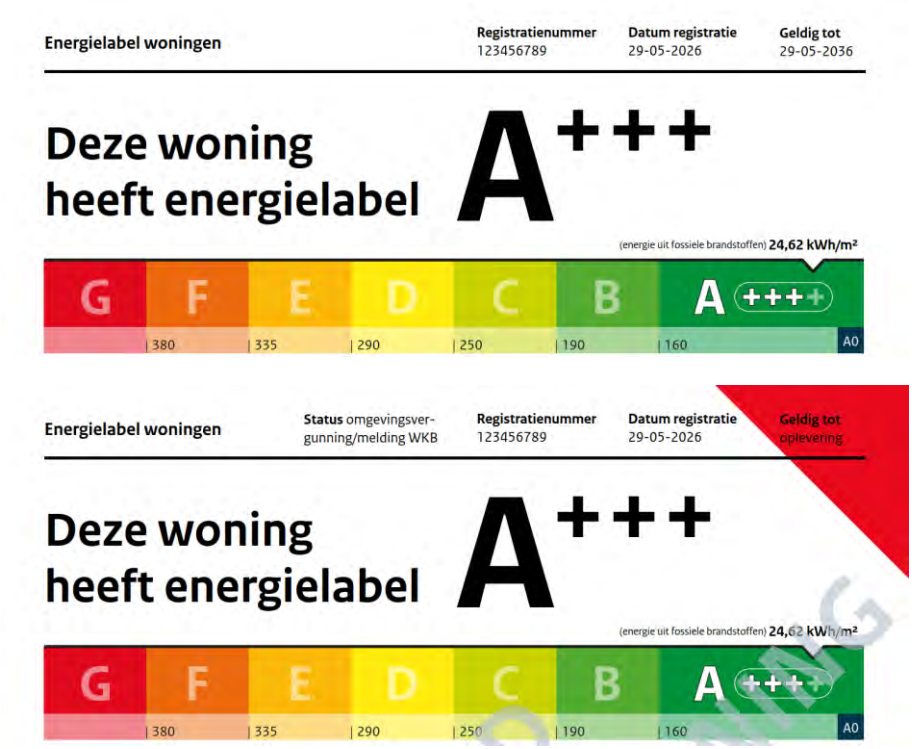
3.1 Overzicht type en geldigheid van het label

Op het label worden op de voorpagina de volgende gegevens getoond:

- Linksboven staat of het een Energielabel woningen of Energielabel utiliteitsbouw betreft.
- Status: hier kan staan ‘omgevingsvergunning/melding WKB’ bij voorlopige labels of ‘definitief’
- Registratienummer
- Datum registratie
- Geldig tot: hier kunnen twee dingen staan: als het gaat om een definitief label dan is dat een datum, en als het gaat om een voorlopig label dan staat er ‘oplevering’.

- Het woningbouwlabel kent drie varianten met betrekking tot de status:
- Status definitief: voor bestaande en opgeleverde woningen. Deze hebben altijd een adres en een geldig tot datum.
- Status omgevingsvergunning/melding WKB, geldig tot oplevering, adres bekend: bij aanvraag van de omgevingsvergunning, en waarbij het adres van de nieuwe woning al wel bekend is.
- Status omgevingsvergunning/melding WKB, geldig tot oplevering, adres onbekend: bij aanvraag van de omgevingsvergunning, en waarbij het adres van de nieuwe woning nog niet bekend is. Voor deze woning wordt dan een objectomschrijving getoond.

Door middel van onderstaande aanduiding is duidelijk op het label aangegeven of het een definitief of voorlopig energielabel betreft. Het onderste voorlopige label heeft over de gehele voorzijde een watermerk waarop staat ‘OMGEVINGSVERGUNNING MELDING WKB’.



figuur 4: aanduiding status op voorzijde label

t:\rvo\hdd_evvo\publicaties\publicaties_publicaties duurzaam_rapporten duurzaam 2026\b20241452200r001 achtergronddocument energielabel woningbouw_alt.docx 06-07-2026

3.2 Energielabel van de woning

Op de voorzijde van het label staat prominent de energielabelletter van de woning weergegeven. Daarnaast zijn ook het primaire energiegebruik en een tabel met labelklassen opgenomen.
In de horizontale tabel wordt aan de rechterzijde, indien van toepassing, aangegeven of de woning voldoet aan labelklasse A0.

2

De energielabelletter (of lettercombinatie) wordt bepaald op basis van het primaire fossiele energiegebruik van de woning (EwePTot). Bij woningen met externe warmte- of koudelevering wordt dit berekend op basis van het forfaitaire rendement van deze levering.
De volgende labelklassen zijn mogelijk: A++++, A+++, A++, A+, A, B, C, D, E, F en G.

Het primaire fossiele energiegebruik wordt boven de tabel weergegeven. De waarde wordt getoond met twee decimalen. In de gekleurde tabel staan de labelklassegrenzen die horen bij het woningtype (G t/m A++++). Deze grenzen worden weergegeven in hele getallen.

In een appartementengebouw heeft iedere woning een afzonderlijk energielabel.
De energielabelletter kan per woning verschillen. Dit is afhankelijk van de ligging binnen het gebouw en de per woning getroffen energiebesparende maatregelen.

Voor woningen met een bouwjaar vanaf 2026, met uitzondering van appartementen, kan de aanvullende aanduiding A0 worden toegekend. De woning dient hiervoor te voldoen aan de volgende voorwaarden:

- voldoen aan de BENG 1-eis
- voldoen aan de BENG 2-eis minus 10%
- voldoen aan de BENG 3-eis
- geen lokale uitstoot

3.3 Samenvatting bouwkundige kenmerken van de woning

Bij het kopje Isolatie van uw woning staat een samenvatting van de bouwkundige kenmerken van de woning.

3

tabel 1: samenvatting bouwkundige kenmerken voorzijde label

		Extra voorwaarde
Gevels:	- / +- / + / ++	Als er geen gevels zijn staat hier ‘niet van toepassing’
Daken:	- / +- / + / ++	Als er geen daken zijn staat hier ‘niet van toepassing’
Vloeren:	- / +- / + / ++	Als er geen vloeren zijn staat hier ‘niet van toepassing’
Ramen:	- / +- / + / ++	
Buitendeuren:	- / +- / + / ++	Als er geen deuren zijn staat hier ‘niet van toepassing’
Gevelpanelen:	+- / + / ++	Als er geen panelen zijn, is deze regel niet zichtbaar

De oppervlakte-gewogen gemiddelde R_c en U-waarden worden niet getoond in de tabel. In plaats daarvan worden er categorieën gemaakt die met - t/m ++ aangegeven worden. Hierbij gelden de grenswaarden voor de gemiddelde R_c en U-waarden volgens tabel 2.

tabel 2: grenswaarden gemiddelde R_c en U-waarden

	-	+/-	+	++
Gevels	Rc ≤ 0,65	0,65 < Rc < 2,50	2,50 ≤ Rc < 4,70	Rc ≥ 4,70
Daken	Rc ≤ 0,70	0,70 < Rc < 2,50	2,50 ≤ Rc < 6,30	Rc ≥ 6,30
Vloeren	Rc ≤ 0,60	0,60 < Rc < 2,50	2,50 ≤ Rc < 3,50	Rc ≥ 3,50
Ramen	Uraam ≥ 5,0	5,0 > Uraam > 2,90	2,90 ≥ Uraam > 1,65	Uraam ≤ 1,65
Buitendeuren	Udeur ≥ 3,3	3,3 > Udeur > 2,70	2,70 ≥ Udeur > 2,00	Udeur ≤ 2,0
Gevelpanelen		Upaneel ≥1,45	1,45 > Upaneel > 1,40	Upaneel ≤ 1,40

t:\rvo\hdd_evo\publicaties\publicaties_publicaties duurzaam_rapporten duurzaam 2026\b2024145200r001 achtergronddocument energielabel woningbouw_alt.docx 06-07-2026

Redenatie achter de gekozen grenswaarden voor gevels, daken, vloeren:

- Grenswaarde tussen - en +-: dezelfde grenswaarde die ook gehanteerd wordt voor het bepalen of een verbetermogelijkheid op het label verschijnt (zie beslisschema's bij pagina 3 en verder)
- Grenswaarde tussen +- en +: de waarde die hoort bij nieuwbouw vanaf 1992 (invoering Bouwbesluit)
- Grenswaarde tussen + en ++: nieuwbouweisen voor thermische isolatie per 2021, behalve bij vloeren waar de Streefwaarde aangehouden is als grenswaarde. In principe is voor de grens tussen + en ++ uitgegaan van de nieuwbouweisen. Voor vrijwel alle componenten zijn de streefwaarden strenger dan de nieuwbouweisen. Een uitzondering daarop vormen de vloeren. De nieuwbouweis is daar R_c 3,70 en de Streefwaarde is 3,50. Voorkomen moet worden dat een woning waarbij de vloeren geïsoleerd worden tot aan de Streefwaarde toch niet in de klasse ++ valt. Daarom is alleen voor de vloeren de klassegrens op de Streefwaarde gelegd.

Voor ramen geldt grofweg (uitgaande van de forfaitaire waarden uit NTA 8800 voor houten kozijnen of thermisch onderbroken kozijnen):

- klasse - = enkel glas
- klasse +- = dubbel glas en voorzetramen
- klasse + = HR t/m HR^{++} glas
- klasse ++ = nieuwbouweis (HR^{++} glas in verbeterde kozijnen of triple glas)

Voor buitendeuren zijn er in NTA 8800 maar twee typen (geïsoleerd en niet-geïsoleerd). Aangezien het hier gaat om een toets op gemiddelde U-waarde, zijn toch vier klassen gemaakt. De slechtste klasse: alle buitendeuren niet geïsoleerd, daarna oplopend via een aantal buitendeuren geïsoleerd naar alles geïsoleerd:

- klasse - = alle buitendeuren niet-geïsoleerd
- klasse +- = deels geïsoleerd / deels niet-geïsoleerd
- klasse + = deels geïsoleerd / deels niet-geïsoleerd
- klasse ++ = alle buitendeuren geïsoleerd

Bij gevelpanelen zijn drie klassen opgenomen: +-, + en ++. Dit is omdat gevelpanelen soms een constructie in een kozijn zijn, en andere keren eigenlijk onderdeel van de gevel zijn. Als we de lijn van gevelisolatie zouden doortrekken, dan komen daar heel strenge eisen te staan voor de + en ++ categorie. Daarom is gekozen voor twee klassen (+- en +) en is daar bij het bekend worden van de streefwaarde (U_{paneel} = 1,4 W/m^{2}K) nog de ++ klasse aan toegevoegd zodat een woning waarbij panelen aanwezig zijn die geïsoleerd zijn tot de streefwaarde, in ieder geval in de ++ klasse valt.

3.4 Overzicht kenmerken installaties

Op het label staat op de voorpagina een overzicht van de hoofdtypen van de installaties bij 'Installaties in uw woning'.
Het betreft de volgende installaties:

- Verwarming
- Warm water
- Zonneboiler
- Ventilatie
- Koeling
- Zonnepanelen
- Batterijopslag

t:\rvo\hdd_ewvo\publicaties\publicaties_publicaties duurzaam_rapporten duurzaam 2026\b20241452001 achtergronddocument energielabel woningbouw_alt.docx 06-07-2026

3.4.1 Verwarming

In onderstaande tabel worden de mogelijke opties voor verwarmingstoestellen weergegeven.

tabel 3: samenvatting hoofdtoestel verwarming voorzijde label

	Mogelijke opties die kunnen verschijnen (er verschijnt er altijd maar 1)
Verwarming:	Elektrische verwarming
	Warmtepomp
	CR-ketel
	VR-ketel
	HR-100 ketel
	HR-104 ketel
	HR-107 ketel
	Lokale luchtverwarmer
	CR-luchtverwarmer
	VR-luchtverwarmer
	HR-100 luchtverwarmer
	HR-104 luchtverwarmer
	HR-107 luchtverwarmer
	Gas- of oliekachels per ruimte
	Gasgestookte warmtepomp
	Stoomketel
	Warmtekrachtkoppeling
	Biomassaketel
	Zonne-energiesysteem
	Warmtenet
	Onbekend verwarmingstoestel
	Overig verwarmingstoestel

- Het hoofdtoestel voor ruimteverwarming wordt als volgt bepaald door de NTA 8800-software: als er één verwarmingstoestel is, dan is dat het hoofdverwarmingstoestel. Zijn er meerdere verwarmingstoestellen dan wordt hier het preferente verwarmingstoestel van het verwarmingssysteem met het grootste aangesloten oppervlak getoond. Dit is naar verwachting de belangrijkste opwekker.
- Bij biomassa wordt in NTA 8800 onderscheid gemaakt tussen verschillende toestellen: pelletketel/pelletkachel/accumulerend toestel etc.). Dat onderscheid is te gedetailleerd om hier te gebruiken. Daarom is gekozen voor de vereenvoudigde aanduiding ‘biomassaketel’. Bij de technische details op het label wordt deze detailaanduiding voor biomassatoestellen wel aangegeven.
- Bij warmtepompen wordt geen nadere subaanduiding gegeven (bodem/buitenlucht/etc.) omdat bij nieuwere toestellen steeds vaker combinaties van bronnen of nieuwe bronnen gebruikt worden.
- Optie ‘overig’ is toegevoegd voor nieuwe technieken die niet onder een van de andere opties vallen.
- ‘Onbekend’ kan verschijnen als de energieadviseur het toestel niet heeft kunnen vaststellen (bijvoorbeeld omdat de ruimte waarin het verwarmingstoestel staat, niet toegankelijk was).

3.4.2 Warm water

In onderstaande tabel worden de mogelijke opties voor verwarmingstoestellen voor warm water weergegeven.

tabel 4: samenvatting hoofdtoestel warm water voorzijde label

	Mogelijke opties die kunnen verschijnen (er verschijnt er altijd maar 1)
Warm water	Indirect gestookte boiler
	Biomassaketel
	Badgeiser
	Keukengeiser
	Gasboiler

t:\rvo\hdd_evo\publicaties\publicaties_publicaties duurzaam_rapporten duurzaam 2026\b20241452200r001 achtergronddocument energielabel woningbouw_alt.docx 06-07-2026

	Mogelijke opties die kunnen verschijnen (er verschijnt er altijd maar 1)
	Combitoestel
	Warmtekrachtkoppeling
	Warmtepomp
	Boosterwarmtepomp
	Elektrische boiler
	Kokendwaterkraan
	Elektrisch doorstroomtoestel
	Elektrisch toestel
	Zonneboiler met naverwarmer
	Warmtenet
	Warmte uit verwarmingssysteem
	Onbekend warmwatertoestel
	Overig warmwatertoestel

- Het hoofdtoestel voor warm water wordt als volgt bepaald door de NTA 8800-software: als er één tapwatertoestel is, dan is dat het hoofdtapwatertoestel. Zijn er meerdere tapwater-toestellen dan wordt hier het preferente tapwatertoestel van het systeem met het grootste aangesloten oppervlak getoond. Dit is naar verwachting de belangrijkste opwekker.
- NTA 8800 kent een enorme hoeveelheid verschillende subtypen combitoestellen (zoals: gasgestookt combitoestel zonder gaskeur, gasgestookt combitoestel met gaskeur, gasgestookt combitoestel met gaskeur CW, etc.). Die worden hier allemaal samengevoegd tot de hoofdcategorie ‘combitoestel’.
- Hetzelfde geldt voor de verschillende subtypen biomassatoestellen en warmtepompen.
- Optie ‘overig’ is toegevoegd voor nieuwe technieken die niet onder een van de andere opties vallen.
- ‘Onbekend’ kan verschijnen als de energieadviseur het toestel niet heeft kunnen vaststellen (bijvoorbeeld omdat de ruimte waarin het verwarmingstoestel staat niet toegankelijk was).

3.4.3 Zonneboiler

In onderstaande tabel worden de mogelijke opties voor de zonneboiler weergegeven.

tabel 5: samenvatting zonneboiler voorzijde label

	Mogelijke opties die kunnen verschijnen (er verschijnt er altijd maar 1)
Zonneboiler	Zonneboiler aanwezig
	Geen zonneboiler

3.4.4 Ventilatie

In onderstaande tabel worden de mogelijke opties voor het ventilatiesysteem weergegeven.

tabel 6: samenvatting hoofdtoestel ventilatiesysteem voorzijde label

	Mogelijke opties die kunnen verschijnen (er verschijnt er altijd maar 1)
Ventilatie	Natuurlijke ventilatie via ramen en/of roosters
	Mechanische toevoer met natuurlijke afvoer
	Natuurlijke toevoer met mechanische afzuiging
	Balansventilatiesysteem
	Gecombineerd ventilatiesysteem

- Het hoofdventilatiesysteem wordt als volgt bepaald door de NTA 8800-software: als er meerdere verschillende ventilatietypen zijn (A/B/C/D/E), dan wordt per ventilatiehoofdtype het aangesloten oppervlak gesommeerd. Op basis van die sommaties wordt bepaald welk ventilatiehoofdtype in het grootste gedeelte van het gebouw aanwezig is.
- De verschillende subtypen ventilatie (A2, C4c, etc.) worden niet getoond op het label.

t:\rvo\hdd_evvo\publicaties\publicaties_publicaties duurzaam_rapporten duurzaam 2026\b20241452200r001 achtergronddocument energielabel woningbouw_alt.docx 06-07-2026

3.4.5 Koeling

In onderstaande tabel worden de mogelijke opties voor koeling weergegeven.

tabel 7: samenvatting koeling voorzijde label

	Mogelijke opties die kunnen verschijnen (er verschijnt er altijd maar 1)
Koeling:	Koeling aanwezig
	Geen koeling

3.4.6 Zonnepanelen

In onderstaande tabel worden de mogelijke opties voor zonnepanelen weergegeven.

tabel 8: samenvatting zonnepanelen voorzijde label

	Mogelijke opties die kunnen verschijnen (er verschijnt er altijd maar 1)
Zonnepanelen:	Xxxxx Wp
	Geen zonnepanelen

Het totale geïnstalleerde wattpiek-vermogen van de PV-installatie wordt getoond.

3.4.7 Batterijopslag

In onderstaande tabel worden de mogelijke opties voor batterijopslag weergegeven.

tabel 9: samenvatting batterijopslag voorzijde label

	Mogelijke opties die kunnen verschijnen (er verschijnt er altijd maar 1)
Batterijopslag:	≥ 5 kWh
	Geen batterijopslag

3.5 Aanduiding warmteverlies

Op de voorzijde van het label komt met een gekleurde balk te staan of de woning (in de winter-maanden) veel tot weinig warmteverlies heeft. Om te bepalen in welke categorie de woning valt wordt gekeken naar de uitkomst van de netto warmtebehoefte-indicator ($E_{H;nd}$) (let op: dit is niet hetzelfde als de EP1-indicator!).

Op basis van onderstaande formules wordt bepaald of de woning valt in de warmteverliescategorie ‘weinig’, ‘gemiddeld’ of ‘veel’:

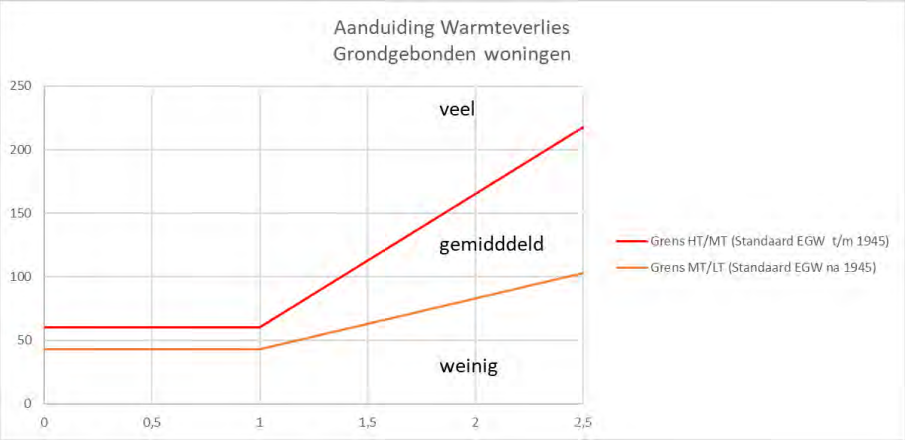
tabel 10: formules warmteverlies per woningtype

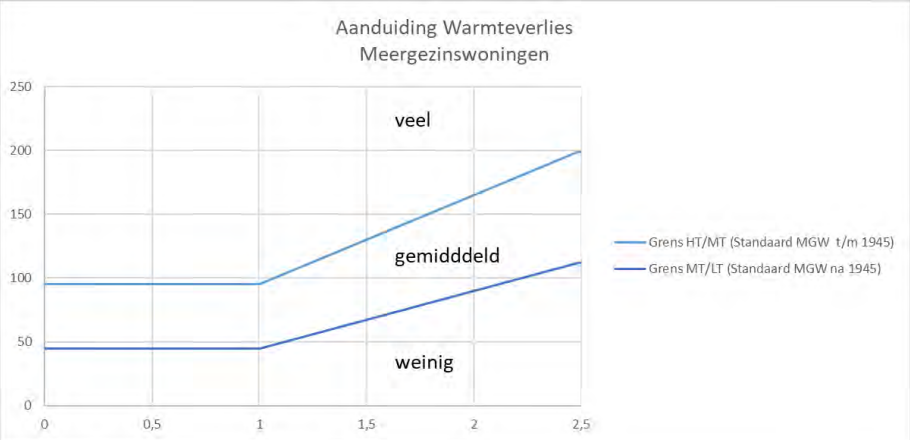
Woningtype	Compactheid C	Warmtebehoefte WB	Aanduiding warmteverlies
Grondgebonden woningen	< 1,00	WB > 60	Veel
		43 < WB ≤ 60	Gemiddeld
		WB ≤ 43	Weinig
	≥1,00	WB > 60 + 105 * (C -1,0)	Veel
		43 + 40 * (C -1,0) < WB ≤ 60 + 105 * (C -1,0)	Gemiddeld
		WB ≤ 43 + 40 * (C -1,0)	Weinig
Meergezinswoningen	< 1,00	WB > 95	Veel
		45 < WB ≤ 95	Gemiddeld
		WB ≤ 45	Weinig
	≥1,00	WB > 95 + 70 * (C -1,0)	Veel
		45 + 45 * (C -1,0) < WB ≤ 95 + 70 * (C -1,0)	Gemiddeld
		WB ≤ 45 + 45 * (C -1,0)	Weinig

De grenswaarden voor de vraag of een woning in de categorie veel/gemiddeld/weinig valt, zijn afgeleid van de formules van de Standaard. De ‘Standaard voor woningen tot en met 1945’ is namelijk zo gedefinieerd dat woningen die aan die Standaard voldoen, geschikt zijn voor een MT-verwarmingssysteem. Voldoet een woning aan de ‘Standaard voor woningen vanaf 1945’, dan is de woning zo goed geïsoleerd dat een LT-verwarmingssysteem toegepast kan worden.

t:\rvo\hdd_evo\publicaties\publicaties_publicaties duurzaam_rapporten duurzaam 2026\b202414520or001 achtergronddocument energielabel woningbouw_alt.docx 06-07-2026

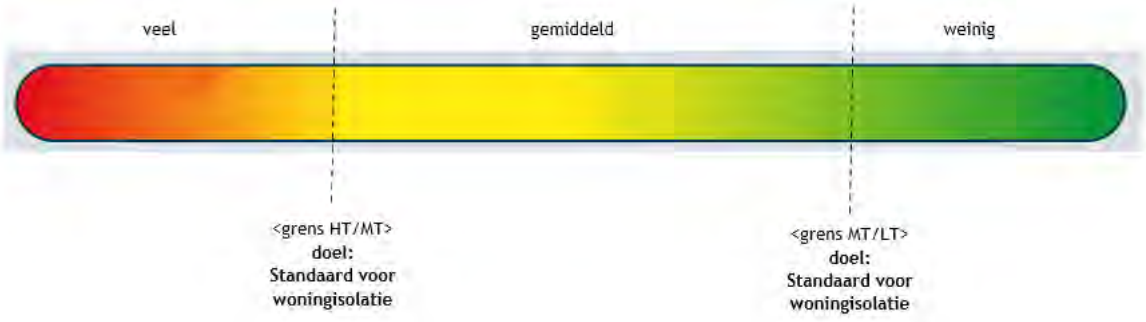
In de grafieken hieronder is weergegeven wanneer een woning in een van deze drie klassen valt.





NB: bij het bepalen van de warmteverliesklasse wordt dus niet gekeken naar het bouwjaar van de woning. Er wordt alleen gekeken naar het warmteverlies en de compactheid. Op basis van die twee parameters komt er een indicatie op het label te staan. Het kan dus voorkomen dat een zeer goed geïsoleerde woning uit 1930 toch de aanduiding ‘weinig’ op het label krijgt, en andersom kan ook: een niet-nageïsoleerde woning uit 1960 kan in de categorie ‘veel’ vallen.

Op basis van de categorie van een woning kan bepaald worden waar de woning op de kleurenschaal wordt ingedeeld. De indeling van de kleurenschaal op de voorzijde van het label ziet er als volgt uit:



t:\rvo\hdd_evvo\publicaties\publicaties_publicaties duurzaam_rapporten duurzaam 2026\b20241452001 achtergronddocument energielabel woningbouw_alt.docx 06-07-2026

Verdere invulling van de Standaard op de voorzijde van het label in de kleurenschaal:
- Woning t/m 1945: aangeven op positie 'grens HT/MT' (geen waarde tonen bij grens MT/LT)
- Woning na 1946: aangeven op de positie 'grens MT/LT' (geen waarde tonen bij grens HT/MT)
- De Standaard wordt rekenkundig afgerond op hele getallen.

Het warmteverlies wordt op de voorzijde weergegeven in een kleurenschaal (weinig, gemiddeld of veel), waarbij bij 'gemiddeld' de positie wordt bepaald op basis van de berekende waarde, en er bij 'weinig' en 'veel' voor gekozen is om het midden van de betreffende categorie weer te geven.

3.6 Aanduiding CO_2-uitstoot

Op de voorzijde van het label wordt de CO_2-uitstoot van de woning weergegeven. Deze wordt uitgedrukt in kg CO_2 per m^2 per jaar. 6

3.7 Aanduiding aandeel hernieuwbare energie

De waarde die bij het aandeel hernieuwbare energie getoond wordt is de $RER_{PrenTot}$. In het geval dat er sprake is van een aansluiting op externe warmte- en/of koudelevering, dan wordt de waarde van $RER_{PrenTot:EMGForf}$ getoond. 7

3.8 Aanduiding kans op hoge binnentemperaturen in de zomermaanden

Bij de kans op hoge binnentemperaturen in de woning in de zomermaanden kan *'klein'* of *'groot'* komen te staan. De kans wordt bepaald op basis van de TOjuli. Dit kan via twee methoden, TOjuliGTO en TOjuli op basis van NTA 8800. 8

Als de TOjuli wordt bepaald volgens de GTO-methode gelden de volgende grenzen:
- als TOjuliGTO ≤ 450 weeguren dan 'klein'
- als TOjuliGTO > 450 weeguren dan 'groot'

Bij risico op te hoge binnentemperaturen op basis van het kenmerk TOjuliNTA8800:
- Bepaal eerst of de woning onder de uitzonderingsregel valt (gemiddelde R_C dak < 2,5 én Adak ≥ 10 m^2). Als dat het geval is dan is de kans altijd groot, in alle andere gevallen moet getoetst worden of TOjuli ≤ 1,2:
  - als TOjuliNTA8800 ≤ 1,2 dan 'klein'
  - als TOjuliNTA8800 > 1,2 dan 'groot'

Toelichting: Uit onderzoek van W/E is gebleken dat bij woningen met minder goed geïsoleerde daken (R_c < 2,5 m^2K/W) de TOjuliNTA8800-indicator onvoldoende nauwkeurig is. In die gevallen wordt de uitslag van de TOjuliNTA8800-indicator genegeerd, en wordt altijd de kans 'groot' aangegeven. Er is een grenswaarde van 10 m^2 opgenomen om te voorkomen dat bijvoorbeeld bij appartementen het inpandige balkon van de bovenburen als een ongeïsoleerd dak beschouwd wordt. De TOjuliGTO-indicator geeft wel een voldoende juist beeld over kans op oververhitting, daar is dus geen uitzondering aangebracht.

3.9 Over deze woning

- Adres:
  - Straatnaam + huisnummer (bij nog te bouwen woningen waarvan het adres nog niet bekend is, wordt een algemene objectomschrijving gebruikt)
  - Postcode
  - Woonplaats

9

t:\rvo\hdd_evo\publicaties\publicaties_publicaties duurzaam_rapporten duurzaam 2026\b20241145200r001 achtergronddocument energielabel woningbouw_alt.docx 06-07-2026

- Bouwjaar
- Gebruiksoppervlakte
- Detailaanduiding (wordt alleen getoond als de detailaanduiding is ingevoerd).
- Woningtype (het woningtype bepaalt welk plaatje getoond wordt)
  - Woninghoofdtype:
    - Vrijstaande woning
    - Twee-onder-één kap
    - Hoekwoning
    - Tussenwoning
    - Appartement
    - Drijvende woning bestaande ligplaats
    - Drijvende woning nieuwe ligplaats
    - Woonwagen
    - Vakantiewoning
  - Woningsubtype (alleen bij appartement)
    - Hoekwoning onder dak
    - Hoekwoning op tussenverdieping
    - Hoekwoning onderste bouwlaag
    - Tussenwoning onder dak
    - Tussenwoning op tussenverdieping
    - Tussenwoning onderste bouwlaag
    - Tussenwoning onder dak en op onderste bouwlaag
    - Hoekwoning onder dak en op onderste bouwlaag
- WLC-GWP Totaal (hele gebouw) wordt pas getoond bij energielabels na 01-2028.
- Energieadviseur
  - Naam adviseur

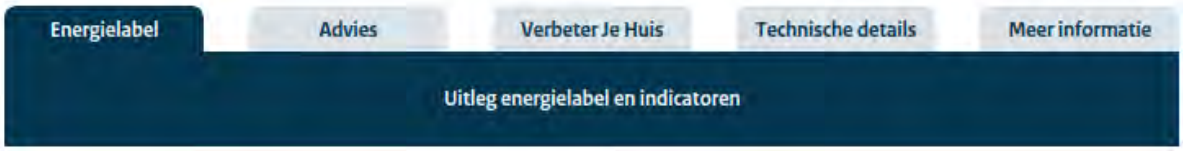
t:\rvo\hdd_ewvo\publicaties\publicaties_publicaties duurzaam_rapporten duurzaam 2026\b20241452200r001 achtergronddocument energielabel woningbouw_alt.docx 06-07-2026

4. Energielabel - pagina 2 uitleg en indicatoren



figuur 5: velden op het energielabel pagina 2

t:\rvo\hdd_evo\publicaties\publicaties_publicaties duurzaam_rapporten duurzaam 2026\b20241145200r001 achtergronddocument energielabel woningbouw_alt.docx 06-07-2026



Op pagina 2 van het energielabel is, na een korte inleiding over het doel van het energielabel, een overzicht met resultaten en bijbehorende indicatoren opgenomen.

De inleidende tekst maakt duidelijk wat het doel van het energielabel is en hoe dit wordt bepaald. Hierbij wordt toegelicht dat de energieadviseur informatie verzamelt en uitgaat van een gestandaardiseerd gebruik van de woning. Ook wordt uitgelegd dat het energiegebruik op het energielabel kan afwijken van het werkelijke energiegebruik op de energierekening.

Op deze pagina worden de indicatoren van pagina 1 herhaald en nader toegelicht. In de volgende paragrafen worden de verschillende indicatoren beschreven die op pagina 2 van het energielabel kunnen voorkomen.

4.1 Energie uit fossiele brandstoffen

10

De labelletter en het primaire fossiele energiegebruik van de woning worden hier herhaald van pagina 1. De woning specifieke waarde (Ewe_{PTot}), uitgedrukt in kWh/m^2 per jaar, geeft de primaire energie van de woning weer. Het primaire fossiele energiegebruik wordt op het label weergegeven met twee decimalen.

NB: voor woningen met externe warmte- of koudelevering wordt de waarde $Ewe_{PTot;EMGforf}$ op het label weergegeven.

4.2 Lokale uitstoot door fossiele brandstoffen

11

In het overzicht wordt aangegeven of er bij de woning sprake is van lokale uitstoot. Dit wordt als volgt bepaald: indien in de berekening een opwekker voor ruimteverwarming of tapwater aanwezig is, met als energiedrager aardgas of olie, wordt ‘Wel lokale uitstoot’ weergegeven. In alle overige gevallen wordt ‘Geen lokale uitstoot’ weergegeven.

4.3 Warmteverlies

12

Bij het warmteverlies (in de wintermaanden) wordt de netto-warmtebehoefte ($E_{H;nd}$) uitgedrukt in kWh per vierkante meter vloeroppervlakte weergegeven met een tekstuele toelichting.
De warmtebehoefte wordt op het energielabel weergegeven met twee decimalen.

Let op: de netto-warmtebehoefte-indicator is niet hetzelfde als de EP1-indicator ($Ewe_{H+C;nd;ventsys=C1}$) voor nieuwbouw.

Daarnaast wordt in dit tekstblok de waarde van de Standaard voor woningisolatie voor de betreffende woning weergegeven. Onder het onderdeel warmteverlies wordt met een keuzerondje aangegeven of de woning aan deze standaard voor woningisolatie voldoet (ja/nee).

4.4 CO_2-uitstoot

13

De CO_2-uitstoot die samenhangt met het energiegebruik van de woning wordt hier weergegeven. Deze wordt uitgedrukt in kg CO_2/m^2 per jaar.

t:\rvo\hdd_ewvo\publicaties\publicaties_publicaties duurzaam_rapporten duurzaam 2026\b20241452200r001 achtergronddocument energielabel woningbouw_alt.docx 06-07-2026

4.5 Aandeel hernieuwbare energie

14

Het aandeel hernieuwbare energie dat wordt benut voor de woning wordt hier weergegeven, uitgedrukt in %. Op het energielabel wordt dit aandeel weergegeven met één decimaal. De waarde die bij het aandeel hernieuwbare energie wordt getoond, is de $RER_{PrenTot}$. In het geval van externe warmte- en/of koudelevering, dan wordt de waarde van $RER_{PrenTot:EMGForf}$ weergegeven.

4.6 Kans op hoge binnentemperaturen

15

Voor de indicator ‘kans op hoge binnentemperaturen’ in de zomermaanden wordt een classificatie ‘groot’ of ‘klein’ weergegeven. Zie paragraaf 3.8 voor de toelichting hierop.

t:\rvo\hdd_evvo\publicaties\publicaties_publicaties duurzaam_rapporten duurzaam 2026\b20241452200r001 achtergronddocument energielabel woningbouw_alt.docx 06-07-2026

5. Advies - pagina 3 en 4 van het energielabel



Pagina 3 van het energielabel begint met een inleidende tekst over verbetermogelijkheden. Doel van deze tekst is duidelijk te maken dat de voorgestelde verbeterpunten mogelijke maatregelen zijn. Of deze verbetermogelijkheden daadwerkelijk verantwoord kunnen worden toegepast - uit oogpunt van bijvoorbeeld binnenklimaat, comfort, gezondheid, technische haalbaarheid en kosteneffectiviteit - is afhankelijk van de specifieke eigenschappen van de woning. Hier wordt verwezen naar de energieadviseur.

Afhankelijk van de huidige situatie in de woning zijn verbetermogelijkheden in een overzicht opgenomen. Als een verbetermogelijkheid niet van toepassing is, vervalt de gehele regel in de tabel. Indien er geen verbetermogelijkheden van toepassing zijn voor de woning, verschijnt de volgende tekst op het label*: 'Uw woning is al energiezuinig. Wilt u weten wat u nog kunt doen om uw woning nóg zuiniger te maken? Neem dan contact op met uw energieadviseur.'*

Om te bepalen welke verbetermogelijkheden op het energielabel worden weergegeven, worden beslisschema's doorlopen. Deze beslisschema's zijn opgenomen in de bijlagen en bepalen of een verbetermogelijkheid op het energielabel wordt weergegeven. In de onderstaande tabel is aangegeven welk beslisschema uit de bijlagen moet worden gevolgd en welke verbeter-mogelijkheid op het energielabel wordt opgenomen.

tabel 11: overzicht beslisschema's verbetermogelijkheden energielabel

	Beslisschema uit de bijlagen dat bepaalt of de maatregel (icoon, huidige situatie en verbeteradvies) getoond moet worden >>	Omschrijving: 'Uw situatie'	Omschrijving: 'Verbetermogelijkheden'
Gevels	Beslisschema 1	De gevel of een deel daarvan is nog niet geïsoleerd.	Pas gevelisolatie toe.
Daken*	Beslisschema 2	Het dak of een deel daarvan is nog niet geïsoleerd.	Isoleer het dak.
Vloeren*	Beslisschema 3	De vloer of een deel daarvan is nog niet geïsoleerd.	Pas vloerisolatie toe.
Ramen	Beslisschema 4	De ramen of een deel daarvan zijn nog niet geïsoleerd.	Pas HR++ glas, vacuümglas of triple (3-voudig) glas toe.
Buitendeur(en)*	Beslisschema 5	De buitendeuren of een deel daarvan zijn nog niet geïsoleerd.	Pas een geïsoleerde buitendeur toe.
Gevelpanelen*	Beslisschema 6	De gevelpanelen of een deel daarvan zijn nog niet geïsoleerd.	Isoleer de gevelpanelen.
Verwarming	Beslisschema 7	De verwarmingsinstallatie is niet energiezuinig.	Pas een energiezuinig en aardgasvrij verwarmingssysteem toe, zoals een warmtepomp of een warmtenet.
Douche-wtw	Beslisschema 8	Er is geen douche-wtw (douche-warmte-terug-wininstallatie) aanwezig.	Plaats een douche-wtw om de warmte van wegstromend douchewater opnieuw te gebruiken.
Zonneboiler voor warm water en/of verwarming**	Beslisschema 9	Er is geen zonneboiler aanwezig.	Plaats een zonneboiler om warmte van de zon te gebruiken voor het (voor)verwarmen van warm water.

t:\rvo\hdd_ewvo\publicaties\publicaties_publicaties duurzaam_rapporten duurzaam 2026\b20241452001 achtergronddocument energielabel woningbouw_alt.docx 06-07-2026

	Beslisschema uit de bijlagen dat bepaalt of de maatregel (icoon, huidige situatie en verbeteradvies) getoond moet worden >>	Omschrijving: 'Uw situatie'	Omschrijving: 'Verbetermogelijkheden'
Energie-efficiënt ventilatiesysteem	Beslisschema 10	Het ventilatiesysteem is niet energiezuinig.	Pas een energiezuinig ventilatie-systeem toe met CO_2-regeling of warmteterugwinning.
	Beslisschema 11	Het ventilatiesysteem is niet energiezuinig.	Vervang oude (wisselstroom)-ventilatoren door energiezuinige ventilatoren.
Zonnepanelen**	Beslisschema 12	Er zijn geen zonnepanelen.	Plaats zonnepanelen om stroom op te wekken

*deze verbetermogelijkheid kan alleen getoond worden indien daken, vloeren of gevelpanelen aanwezig zijn

**deze verbetermogelijkheid kan alleen getoond worden als de woning ook een dak heeft

Verdere aandachtspunten bij de verbetermogelijkheden:

- In bovenstaande lijst is geen maatregel voor 'koeling' opgenomen. Een efficiënte maatregel voor koeling is afhankelijk van het opweksysteem voor verwarming. Alleen met een bodembron of aquifer kan een efficiënt koelsysteem worden gerealiseerd. Voor alleen koeling in een woning wordt een dergelijk systeem echter niet aangebracht. Dit systeem wordt alleen aangebracht als er ook een aanpassing gedaan wordt aan het verwarmingssysteem. Bij 'koeling' verschijnt in de toelichtende teksten op de vervolgpagina wel een aanbeveling om buiten-zonwering toe te passen.
- Bij woningbouw wordt voor warm water vaak een combitoestel gebruikt. Daarom wordt er geen losse maatregel voor het vervangen van het watertoestel getoond. Wel wordt de toepassing van een douche-wtw als maatregel bij warm water getoond.
- Bij batterijopslag is nooit een 'verbetermogelijkheid' opgenomen.



Op pagina 4 zijn aanvullende aandachtspunten bij de verbetermogelijkheden opgenomen. De onderwerpen Na-isoleren, Kierdichting, Ventilatie, Monument, Klimaatverandering, Onderhoud en gebruik installaties, Vervangen van installaties en Lage temperatuur verwarming worden standaard opgenomen op alle energielabels voor woningen.

t:\rvo\hdd_evo\publicaties\publicaties_publicaties duurzaam_rapporten duurzaam 2026\b20241145200r001 achtergronddocument energielabel woningbouw_alt.docx 06-07-2026

6. Verbeter Je Huis - pagina 5 van het energielabel



Op pagina 5 van het energielabel is praktische informatie opgenomen, evenals verwijzingen naar landelijke regelingen en subsidies voor verduurzaming. Via de QR-code worden bewoners doorverwezen naar de website *Verbeter Je huis* (de verbetercheck).

t:\rvo\hdd_ewvo\publicaties\publicaties_publicaties duurzaam_rapporten duurzaam 2026\b20241452200r001 achtergronddocument energielabel woningbouw_alt.docx 06-07-2026

7. Technische details - pagina 6 en verder



Op de eerste twee pagina's van het energielabel staat een samenvatting van de belangrijkste energetische kenmerken van de woning. Op pagina 6 en verder wordt een gedetailleerder overzicht gegeven van de isolatie en installaties in de woning. In onderstaande paragrafen wordt de informatie op deze pagina's van het energielabel nader toegelicht.

7.1 Gevels, daken en vloeren



Gevels, daken en vloeren

Hieronder ziet u de oppervlakten met de isolatiewaarden (R_c-waarden) van de gevels, daken en vloeren van uw woning. Hoe hoger de R_c-waarde, hoe beter de isolatie. Goede isolatie houdt de warmte beter binnen in koude maanden. Hoe groter een gevel, vloer of dak is, hoe meer invloed de isolatie heeft op het energiegebruik van uw woning.

Met goede isolatie verliest uw woning minder warmte. Zo bespaart u op uw energiekosten en vermindert u de CO_2-uitstoot. Ook zorgt goede isolatie voor meer comfort. Uw woning blijft dan gelijkmatiger warm, omdat geïsoleerde gevels, daken en vloeren minder kou afgeven.

⚠ Gevels, daken en vloeren die niet of slecht geïsoleerd zijn in uw woning zijn rood gemarkeerd. Als u gaat na-isoleren, doe het dan meteen goed en isoleer richting de streefwaarde. Dan bent u in één keer klaar voor de toekomst.

Oriëntatie	Oppervlakte [m²]	R_c-waarde [m²K/W]
Gevels		
Zuidoost	18,2	3,25
Zuidwest	49,3	2,14
Noordwest	8,4	0,35 ⚠
Daken		
Zuidoost	21,6	0,70 ⚠
Noordwest	40,4	2,00
Vloeren		
-	41,8	1,30

figuur 6: onderdeel Gevels, daken en vloeren van het energielabel op pagina 6 en verder

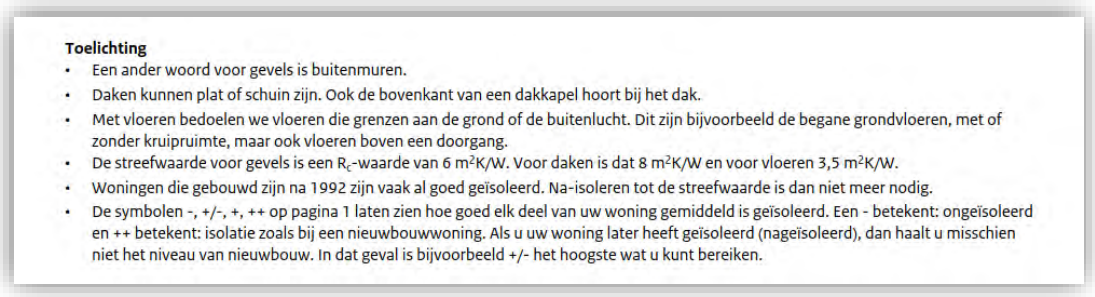
Het onderdeel *Gevels, daken en vloeren* start met een overzicht van de gevels van de woning: per oriëntatie zijn de oppervlakken en R_c-waarden weergegeven. Daaronder volgen vergelijkbare overzichten voor daken en vloeren.

t:\rvo\hdd_evvo\publicaties\publicaties_publicaties duurzaam_rapporten duurzaam 2026\b20241145200r001 achtergronddocument energielabel woningbouw_alt.docx 06-07-2026

De volgende aandachtspunten gelden bij deze tabel:

- Hoe hoger de R_c-waarde, hoe beter de isolatie.
- Niet of slecht geïsoleerde delen worden weergegeven met een rood icoon. Als grenswaarde op constructieniveau wordt hier dezelfde R_c-waarde gehanteerd als bij het bepalen van het wel of niet tonen van verbetermogelijkheden:
  - gevels: 0,65 m^2K/W
  - daken: 0,70 m^2K/W
  - vloeren: 0,60 m^2K/W
- Alleen constructieonderdelen met een oppervlak groter dan 0 worden weergegeven.
- Constructieonderdelen die grenzen aan een aangrenzende rekenzone of aangrenzend gebouw worden niet weergegeven.
- Gevels en daken die grenzen aan een AOR (aangrenzend onverwarmde ruimte), AOS (aangrenzend onverwarmde serre) of SV (sterk geventileerde ruimte), worden wel weergegeven. Deze krijgen de oriëntatie ‘onbekend’.
- Alleen de dichte delen van de gevel en daken worden weergegeven. Panelen en ramen worden apart behandeld.
- Indien een bepaald constructieonderdeel (gevels, daken of vloeren) niet aanwezig is, wordt dit onderdeel niet in de tabel weergegeven.
- De oppervlakte wordt afgerond op één decimaal. De R_c-waarde op twee decimalen.

Onderaan de pagina(‘s) is standaard een toelichting op gevels, daken en vloeren opgenomen.



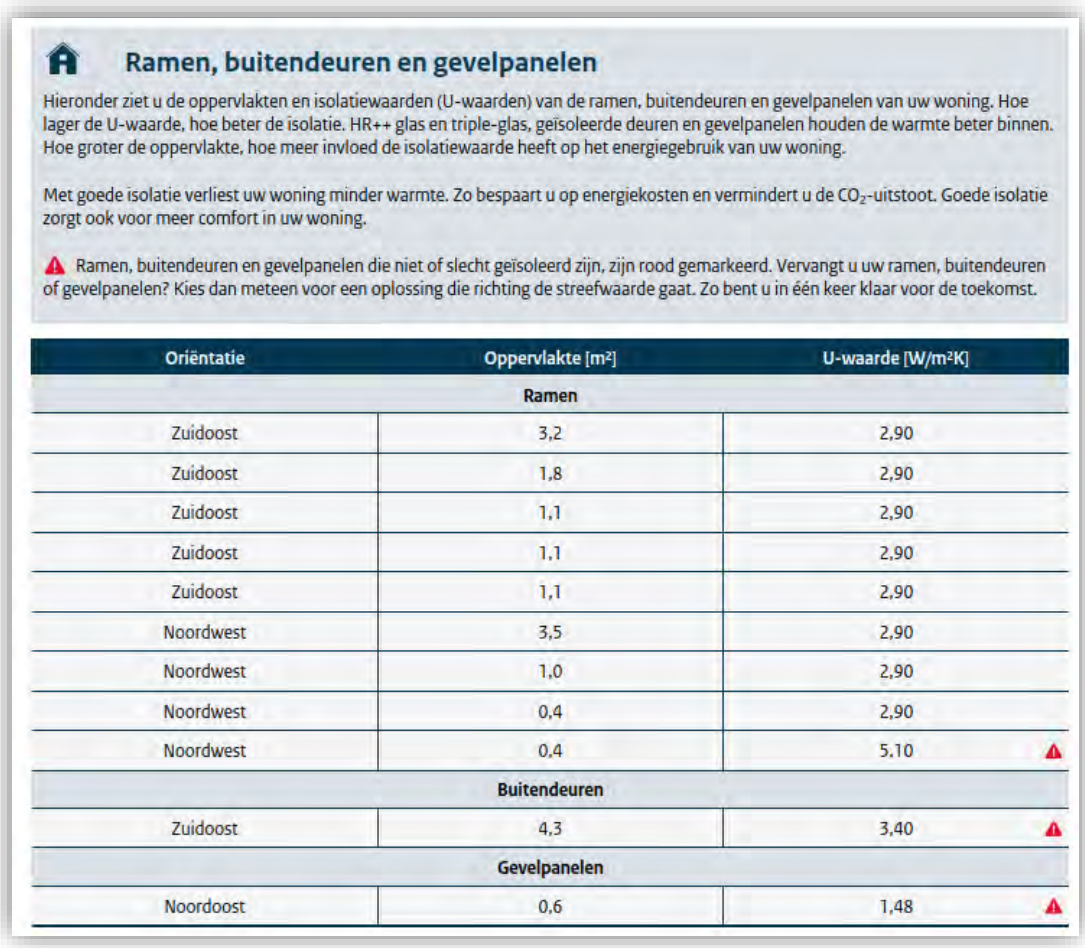
Toelichting

- Een ander woord voor gevels is buitenmuren.
- Daken kunnen plat of schuin zijn. Ook de bovenkant van een dakkapel hoort bij het dak.
- Met vloeren bedoelen we vloeren die grenzen aan de grond of de buitenlucht. Dit zijn bijvoorbeeld de begane grondvloeren, met of zonder kruipruimte, maar ook vloeren boven een doorgang.
- De streefwaarde voor gevels is een R_c-waarde van 6 m^2K/W. Voor daken is dat 8 m^2K/W en voor vloeren 3,5 m^2K/W.
- Woningen die gebouwd zijn na 1992 zijn vaak al goed geïsoleerd. Na-isoleren tot de streefwaarde is dan niet meer nodig.
- De symbolen -, +/-, +, ++ op pagina 1 laten zien hoe goed elk deel van uw woning gemiddeld is geïsoleerd. Een - betekent: ongeïsoleerd en ++ betekent: isolatie zoals bij een nieuwbouwwoning. Als u uw woning later heeft geïsoleerd (nageïsoleerd), dan haalt u misschien niet het niveau van nieuwbouw. In dat geval is bijvoorbeeld +/- het hoogste wat u kunt bereiken.

figuur 7: toelichting bij Gevels, daken en vloeren van het energielabel op pagina 6 en verder.

t:\rvo\hdd_ewvo\publicaties\publicaties_publicaties duurzaam_rapporten duurzaam 2026\b20241452001 achtergronddocument energielabel woningbouw_alt.docx 06-07-2026

7.2 Ramen, buitendeuren en gevelpanelen



Ramen, buitendeuren en gevelpanelen

Hieronder ziet u de oppervlakten en isolatiewaarden (U-waarden) van de ramen, buitendeuren en gevelpanelen van uw woning. Hoe lager de U-waarde, hoe beter de isolatie. HR++ glas en triple-glas, geïsoleerde deuren en gevelpanelen houden de warmte beter binnen. Hoe groter de oppervlakte, hoe meer invloed de isolatiewaarde heeft op het energiegebruik van uw woning.

Met goede isolatie verliest uw woning minder warmte. Zo bespaart u op energiekosten en vermindert u de CO_2-uitstoot. Goede isolatie zorgt ook voor meer comfort in uw woning.

⚠ Ramen, buitendeuren en gevelpanelen die niet of slecht geïsoleerd zijn, zijn rood gemarkeerd. Vervangt u uw ramen, buitendeuren of gevelpanelen? Kies dan meteen voor een oplossing die richting de streefwaarde gaat. Zo bent u in één keer klaar voor de toekomst.

Oriëntatie	Oppervlakte [m²]	U-waarde [W/m²K]
Ramen		
Zuidoost	3,2	2,90
Zuidoost	1,8	2,90
Zuidoost	1,1	2,90
Zuidoost	1,1	2,90
Zuidoost	1,1	2,90
Noordwest	3,5	2,90
Noordwest	1,0	2,90
Noordwest	0,4	2,90
Noordwest	0,4	5,10 ⚠
Buitendeuren		
Zuidoost	4,3	3,40 ⚠
Gevelpanelen		
Noordoost	0,6	1,48 ⚠

figuur 8: onderdeel Ramen, buitendeuren en gevelpanelen, energielabel pagina 7 en verder

Het onderdeel R*amen, buitendeuren en gevelpanelen* start met een overzicht van de ramen van de woning. Per oriëntatie worden de oppervlakken en U-waarden weergegeven. Daaronder volgen vergelijkbare overzichten voor de buitendeuren en de gevelpanelen.

De volgende aandachtspunten gelden bij deze tabel:
- Hoe lager de U-waarde, hoe beter de isolatie.
- Niet of slecht geïsoleerde delen worden weergegeven met een rood icoon. Als grenswaarde op constructieniveau wordt dezelfde U-waarde gehanteerd als bij het bepalen van het wel of niet tonen van verbetermogelijkheden:
  - ramen: 5,0 W/m^{2}K
  - buitendeuren 2,20 W/m^{2}K
  - gevelpanelen 1,45 W/m^{2}K
- Alleen constructieonderdelen met een oppervlak groter dan 0 worden weergegeven.
- Constructieonderdelen die grenzen aan een aangrenzende rekenzone of een aangrenzend gebouw worden niet weergegeven.

t:\rvo\hdd_evo\publicaties\publicaties_publicaties duurzaam_rapporten duurzaam 2026\b20241145200r001 achtergronddocument energielabel woningbouw_alt.docx 06-07-2026

- Gevelpanelen die grenzen aan een AOR (aangrenzende onverwarmde ruimte), AOS (aangrenzende onverwarmde serre) of SV (sterk geventileerde ruimte) worden wel weergegeven. Deze krijgen de oriëntatie ‘onbekend’.
- Als er geen buitendeuren of gevelpanelen in de woning aanwezig zijn, dan wordt dit hele blok niet getoond.

Onderaan de pagina(‘s) is standaard een toelichting op ramen, buitendeuren en gevelpanelen opgenomen.



Toelichting

- Ramen zijn alle ramen aan de buitenkant van uw woning. Ook een buitendeur met veel glas, zoals een balkondeur of keukendeur, telt als een raam.
- Een buitendeur met weinig glas, zoals veel voordeuren, telt als buitendeur.
- Gevelpanelen zijn dichte, niet-doorzichtige delen in een kozijn. Ze zitten bijvoorbeeld onder ramen. Gevelpanelen worden ook vulpanelen genoemd.
- Om te bepalen hoe goed ramen, deuren en gevelpanelen geïsoleerd zijn, kijkt de energieadviseur naar het glas, de deur of het paneel in combinatie met het kozijn. De U-waarde is daarom vaak hoger dan de U-waarde van alleen het glas.
- De streefwaarde voor ramen (inclusief kozijnen) is een U-waarde van 1,0 W/m²K. Voor panelen en buitendeuren is dat 1,4 W/m²K.
- De symbolen -, +/-, +, ++ op pagina 1 laten zien hoe goed elk deel van uw woning gemiddeld is geïsoleerd. Een - betekent: enkel glas of een niet geïsoleerde deur en ++ betekent: ramen zoals bij een nieuwbouwwoning en geïsoleerde deuren en gevelpanelen. Als u uw woning later heeft geïsoleerd (nageïsoleerd), dan haalt u misschien niet het niveau van nieuwbouw. In dat geval is bijvoorbeeld +/- het hoogste wat u kunt bereiken.

figuur 9: toelichting bij Ramen, buitendeuren en gevelpanelen van het energielabel op pagina 7 en verder

7.3 Verwarming



Verwarming

In de tabel hieronder ziet u welke installaties voor verwarming in uw woning aanwezig zijn. Ook staat erbij welk deel van de woning ze verwarmen. In de meeste woningen is er één verwarmingstoestel. Soms zijn het er meer.

Veel woningen hebben radiatoren die werken met hoge temperaturen (70 tot 80 graden Celsius). Met een systeem dat op lagere temperaturen werkt (LT-systeem) kunt u energie besparen. Ook is het dan makkelijker om over te stappen op duurzame verwarming, zoals een warmtepomp. Zodat u klaar bent voor de toekomst. In de tabel staat of uw woning al een LT-systeem heeft.

Systeem	Verwarmingstoestellen	Aangesloten opp. [m²]	LT-systeem
1	HR-107 ketel	92,8	Onbekend

figuur 10: onderdeel Verwarming, energielabel pagina 8 en verder

In de meeste woningen is sprake van één verwarmingstoestel. Soms zijn er verschillende toestellen voor de verwarming van de woning. In de tabel staat welke toestellen in de woning aanwezig zijn en welk gedeelte van de woning door die toestellen verwarmd wordt. Voor een aantal toestellen is, ten opzichte van de lijst op de voorpagina, een verbijzondering van het type toestel in de lijst opgenomen.

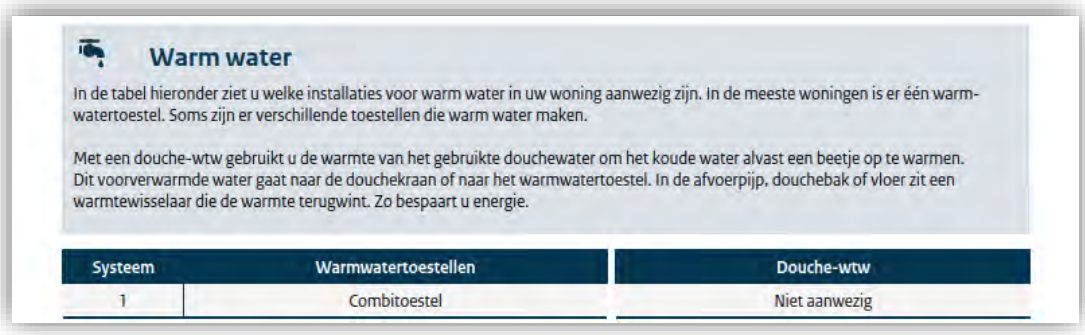
De volgende aanduidingen kunnen in de tabel komen te staan:

- Elektrische verwarming
- Warmtepomp
- CR-ketel
- VR-ketel

t:\rvo\hdd_evvo\publicaties\publicaties_publicaties duurzaam_rapporten duurzaam 2026\b20241452001\001 achtergronddocument energielabel woningbouw_alt.docx 06-07-2026

- HR-100 ketel
- HR-104 ketel
- HR-107 ketel
- Gas- of oliekachels per ruimte
- Gasgestookte warmtepomp
- Warmtekrachtkoppeling
- Lokale luchtverwarmer
- CR luchtverwarmer
- VR luchtverwarmer
- HR-100 luchtverwarmer
- HR-104 luchtverwarmer
- HR-107 luchtverwarmer
- Vrijstaande houtkachel
- Inbouw- of inzethoutkachel
- Houtpelletkachel
- Accumulerende houtkachel
- Met de hand gestookte biomassaketel
- Automatisch gestookte biomassaketel
- Biobrandstoftoestel
- Zonne-energiesysteem
- Stoomketel
- Warmtenet
- Onbekend verwarmingstoestel
- Overig verwarmingstoestel

7.4 Warm water



Warm water

In de tabel hieronder ziet u welke installaties voor warm water in uw woning aanwezig zijn. In de meeste woningen is er één warm-watertoestel. Soms zijn er verschillende toestellen die warm water maken.

Met een douche-wtw gebruikt u de warmte van het gebruikte douchewater om het koude water alvast een beetje op te warmen. Dit voorverwarmde water gaat naar de douchekraan of naar het warmwatertoestel. In de afvoerpijp, douchebak of vloer zit een warmtewisselaar die de warmte terugwint. Zo bespaart u energie.

Systeem	Warmwatertoestellen	Douche-wtw
1	Combitoestel	Niet aanwezig

figuur 11: onderdeel Warm water, energielabel pagina 8 en verder

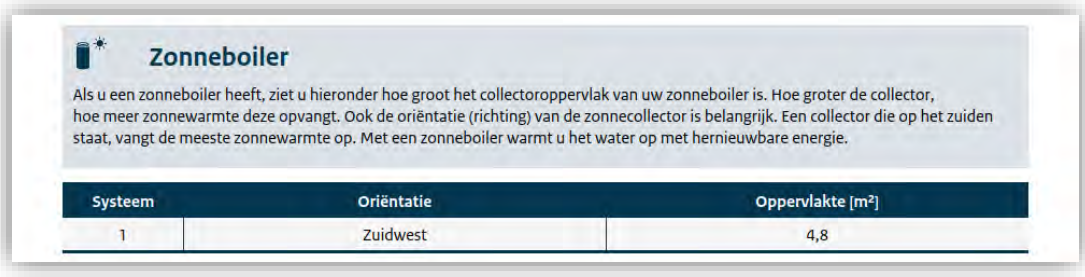
De meeste woningen hebben één warmwatertoestel. Soms is er sprake van meerdere verschillende toestellen die zorgen voor het warm water. In de tabel is weergegeven welke warmwatertoestellen in de woning aanwezig zijn. Daarnaast wordt in de tabel ook aangegeven of er in de woning een douche met warmterugwinning uit het douchewater aanwezig is. Dit wordt aangegeven voor de gehele woning, niet per verwarmingssysteem.

De volgende aanduidingen voor warmwatertoestellen kunnen in de tabel komen te staan:
- Indirect gestookt conventioneel toestel
- Indirect gestookt VR toestel
- Indirect gestookt HR 100 toestel

t:\rvo\hdd_evo\publicaties\publicaties_publicaties duurzaam_rapporten duurzaam 2026\b20241452200r001 achtergronddocument energielabel woningbouw_alt.docx 06-07-2026

- Indirect gestookt HR 104 toestel
- Indirect gestookt HR 107 toestel
- Biomassagestookt toestel
- Badgeiser
- Keukengeiser
- Gasboiler
- Combitoestel
- Warmtekrachtkoppeling
- Warmtepomp
- Boosterwarmtepomp
- Elektrische boiler
- Kokendwaterkraan
- Elektrisch doorstroomtoestel
- Elektrisch toestel
- Zonneboiler met naverwarmer
- Warmtenet
- Warmte uit verwarmingssysteem
- Onbekend warmwatertoestel
- Overig warmwatertoestel

7.5 Zonneboiler



Zonneboiler

Als u een zonneboiler heeft, ziet u hieronder hoe groot het collectoroppervlak van uw zonneboiler is. Hoe groter de collector, hoe meer zonnewarmte deze opvangt. Ook de oriëntatie (richting) van de zonnecollector is belangrijk. Een collector die op het zuiden staat, vangt de meeste zonnewarmte op. Met een zonneboiler warmt u het water op met hernieuwbare energie.

Systeem	Oriëntatie	Oppervlakte [m²]
1	Zuidwest	4,8

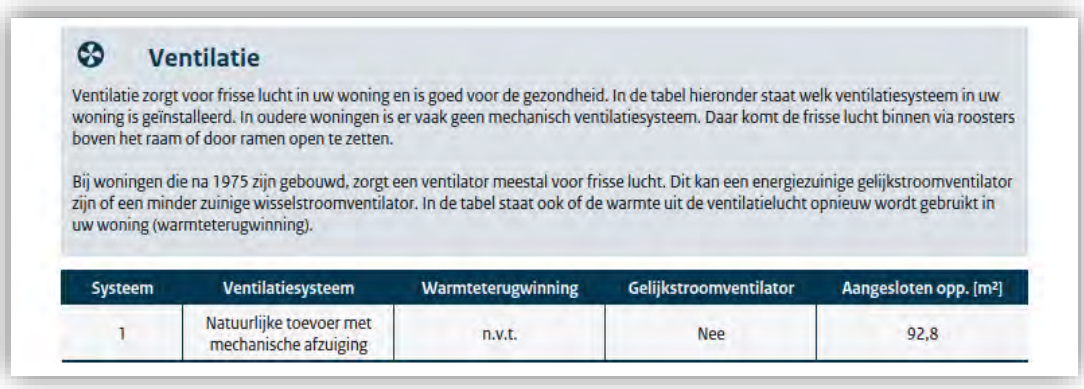
figuur 12: onderdeel Zonneboiler, energielabel pagina 8 en verder

In het overzicht wordt het collectoroppervlak van het zonneboilersysteem van de woning weergegeven, afgerond op één decimaal. Daarnaast wordt de oriëntatie van de zonnecollector weergegeven. Indien meerdere zonneboilers met dezelfde oriëntatie aanwezig zijn, worden de oppervlakken per oriëntatie bij elkaar opgeteld. Alleen zonneboilers die zijn gekoppeld aan een tapwatersysteem of verwarmingssysteem worden weergegeven.

Indien geen zonneboiler aanwezig is, wordt bij de oriëntatie ‘Geen zonneboiler’ weergegeven en bij het oppervlak ‘n.v.t.’.

t:\rvo\hdd_ewvo\publicaties\publicaties_publicaties duurzaam_rapporten duurzaam 2026\b20241452200r001 achtergronddocument energielabel woningbouw_alt.docx 06-07-2026

7.6 Ventilatie



Ventilatie

Ventilatie zorgt voor frisse lucht in uw woning en is goed voor de gezondheid. In de tabel hieronder staat welk ventilatiesysteem in uw woning is geïnstalleerd. In oudere woningen is er vaak geen mechanisch ventilatiesysteem. Daar komt de frisse lucht binnen via roosters boven het raam of door ramen open te zetten.

Bij woningen die na 1975 zijn gebouwd, zorgt een ventilator meestal voor frisse lucht. Dit kan een energiezuinige gelijkstroomventilator zijn of een minder zuinige wisselstroomventilator. In de tabel staat ook of de warmte uit de ventilatielucht opnieuw wordt gebruikt in uw woning (warmteterugwinning).

Systeem	Ventilatiesysteem	Warmteterugwinning	Gelijkstroomventilator	Aangesloten opp. [m²]
1	Natuurlijke toevoer met mechanische afzuiging	n.v.t.	Nee	92,8

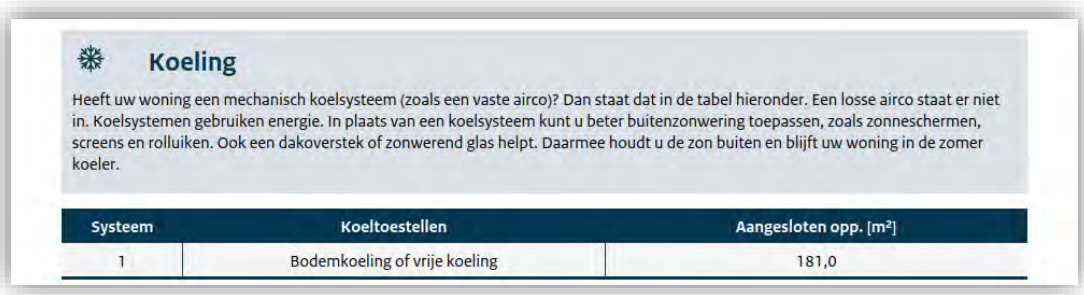
figuur 13: onderdeel Ventilatie, energielabel pagina 8 en verder

Bij het onderdeel *Ventilatie* worden de kenmerken van het ventilatiesysteem weergegeven. In de tabel staat wat voor ventilatiesysteem of -systemen de woning heeft. De volgende vijf systemen kunnen voorkomen:

- Natuurlijke ventilatie via ramen en/of roosters
- Mechanische toevoer met natuurlijke afvoer
- Natuurlijke toevoer met natuurlijke afzuiging
- Balansventilatie
- Gecombineerd ventilatiesysteem

Ook staat er in de tabel welk type ventilator aanwezig is. Deze ventilator kan een energiezuinige gelijkstroomventilator zijn of een minder zuinige wisselstroomventilator. In het overzicht is ook opgenomen of de warmte uit de ventilatielucht teruggewonnen wordt en wordt hergebruikt in de woning. Bij ventilatiesysteem natuurlijke ventilatie via ramen en/of roosters komen warmteterugwinning en gelijkstroomventilator op ‘n.v.t’ te staan. Bij mechanische toevoer met natuurlijke afvoer en natuurlijke toevoer met natuurlijke afzuiging komt de warmteterugwinning op ‘n.v.t’ te staan. Ventilatiesystemen worden getoond als ze gekoppeld zijn aan een oppervlak.

7.7 Koeling



Koeling

Heeft uw woning een mechanisch koelsysteem (zoals een vaste airco)? Dan staat dat in de tabel hieronder. Een losse airco staat er niet in. Koelsystemen gebruiken energie. In plaats van een koelsysteem kunt u beter buitenzonwering toepassen, zoals zonneschermen, screens en rolluiken. Ook een dakoverstek of zonwerend glas helpt. Daarmee houdt u de zon buiten en blijft uw woning in de zomer koeler.

Systeem	Koeltoestellen	Aangesloten opp. [m²]
1	Bodemkoeling of vrije koeling	181,0

figuur 14: onderdeel Koeling, energielabel pagina 9 en verder

t:\rvo\hdd_evvo\publicaties\publicaties_publicaties duurzaam_rapporten duurzaam 2026\b20241452200r001 achtergronddocument energielabel woningbouw_alt.docx 06-07-2026

Is er in de woning een mechanisch koelsysteem aanwezig, dan staat dit vermeld in de tabel. Bij woningen die geen koeling hebben, staat in de tabel ‘Geen koeling’ en bij ‘aangesloten opp.’ ‘n.v.t.’.
De volgende aanduidingen kunnen voorkomen:

- Geen koeling
- Absorptiekoeling
- Compressiekoeling
- Bodemkoeling of vrije koeling
- Stadskoeling
- Onbekend
- Overig

7.8 Zonnepanelen en batterijopslag



Zonnepanelen en batterijopslag

Als u zonnepanelen heeft, ziet u hieronder hoe groot het zonnepanelensysteem van uw woning is. Dit staat aangegeven in oppervlakte en het totale wattpiekvermogen. Hoe groter het systeem, hoe meer elektriciteit het kan maken. De oriëntatie (richting) van de panelen is belangrijk: hoe meer zon er direct op de panelen schijnt, hoe meer stroom ze maken. Met zonnepanelen wekt u duurzame energie op.

Heeft u een batterij in uw woning? Dan kunt u uw eigen opgewekte stroom daarin opslaan. U laadt de batterij op met zonne-energie en gebruikt de stroom later. Alleen batterijen van 5 kWh of groter tellen mee voor het energielabel. Met een batterij kunt u stroom bewaren als er te veel is en gebruiken als er te weinig is. Dit betekent dat de woning kan reageren op externe signalen.

Systeem	Wattpiekvermogen [Wp]	Oriëntatie	Oppervlakte [m²]	Batterijopslag
1	1.290	Zuidwest	5,9	≥5 kWh

figuur 15: onderdeel Zonnepanelen en batterijopslag, energielabel pagina 9 en verder

In het overzicht wordt de omvang van het zonnepanelensysteem weergegeven, uitgedrukt in oppervlakte en totaal Wattpiekvermogen. Daarnaast wordt de oriëntatie van de panelen weergegeven. Indien meerdere systemen met dezelfde oriëntatie aanwezig zijn, worden de oppervlakken en Wattpiekvermogens per oriëntatie gesommeerd. Bij woningen zonder zonnepanelen wordt in de tabel ‘Geen zonnepanelen’ weergegeven.
Indien in de energieprestatieberekening alleen het totale Wattpiekvermogen is opgenomen (en geen oppervlakte), wordt in de kolom oppervlakte ‘onbekend’ weergegeven.

Voor batterijopslag geldt dat deze voor de gehele woning wel of niet aanwezig is. Voor het energielabel wordt daarbij geen onderscheid gemaakt tussen thermische en elektrische opslag.

t:\rvo\hdd_ewvo\publicaties\publicaties_publicaties duurzaam_rapporten duurzaam 2026\b20241452001001 achtergronddocument energielabel woningbouw_alt.docx 06-07-2026

7.9 Overige resultaten energielabel berekening



Op de voorlaatste pagina van het energielabel staan de meer gedetailleerde resultaten van de energielabelberekening van de woning. Er zijn twee varianten van deze pagina mogelijk: één voor woningen met een bouwjaar tot en met 2025 en één voor woningen met een bouwjaar vanaf 2026. Voor appartementen zal ongeacht het bouwjaar altijd de eerste situatie weergegeven worden.

In de onderstaande figuren worden de velden op het energielabel voor beide situaties toegelicht.

16

Energiedragers	Finaal energiegebruik	Primaire fossiele energiegebruik
Elektriciteit [kWh/jaar]	5.071	7.353
Elektriciteitsopbrengst eigen perceel [kWh/jaar]	0	
Gas [kWh/jaar]	10.800	10.800
Warmte [kWh/jaar]	0	0
Koude [kWh/jaar]	0	0
Biomassa [kWh/jaar]	0	0
Stookolie [kWh/jaar]	0	0
Totaal [kWh/jaar]	**15.871**	**18.153**
Totaal [kWh/m²·jaar]	170,66	195,19

17

Energie-indicatoren	Waarde
Energiebehoefte (EP1) [kWh/m²·jaar]	68,22
Primaire fossiele energiegebruik (EP2) [kWh/m²·jaar]	195,19
Aandeel hernieuwbare energie (EP3) [%]	0,0

18

Type hernieuwbare energiebronnen	kWh/jaar
Hernieuwbare elektriciteit	0
Lokale omgevingswarmte	0
Lokale omgevingskoude	0
Lokaal opgewekte warmte uit biomassa	0
Hernieuwbare energie uit externe warmtelevering	0
Hernieuwbare energie uit externe koudelevering	0

19

Geometrische kenmerken	
Gebruiksoppervlakte	93 m²
Compactheid	1,99

figuur 16: onderdeel Overige resultaten energielabel berekening, situatie 1: bouwjaar voor 2026 en appartementen

t:\rvo\hdd_evo\publicaties\publicaties_publicaties duurzaam_rapporten duurzaam 2026\b20241452200r001 achtergronddocument energielabel woningbouw_alt.docx 06-07-2026

16

Energiedragers	Finaal energiegebruik	Primaire fossiele energiegebruik
Elektriciteit [kWh/jaar]	4.576	4.456
Elektriciteitsopbrengst eigen perceel [kWh/jaar]	-1.503	
Gas [kWh/jaar]	0	0
Warmte [kWh/jaar]	0	0
Koude [kWh/jaar]	0	0
Biomassa [kWh/jaar]	0	0
Stookolie [kWh/jaar]	0	0
Totaal [kWh/jaar]	**3.073**	**4.456**
Totaal [kWh/m²·jaar]	16,98	24,62

18

Type hernieuwbare energiebronnen	kWh/jaar
Hernieuwbare elektriciteit	2.179
Lokale omgevingswarmte	1.739
Lokale omgevingskoude	0
Lokaal opgewekte warmte uit biomassa	0
Hernieuwbare energie uit externe warmtelevering	0
Hernieuwbare energie uit externe koudelevering	0

19

Geometrische kenmerken	
Gebruiksoppervlakte	181 m²
Compactheid	2,14

20

Voorwaarden emissievrij gebouw (A0)	Grens-waarde	Waarde	Voldoet?
Energiebehoefte (EP1) [kWh/m²·jaar]	≤ 74,20	72,03	Ja
Primaire fossiele energie-gebruik (EP2) [kWh/m²·jaar]	≤ 27,00	24,62	Ja
Aandeel hernieuwbare energie (EP3) [%]	≥ 50,0	70,3	Ja
Geen uitstoot fossiel op eigen perceel	Ja	Ja	Ja
Woning voldoet aan A0			**Ja**

figuur 17: onderdeel Overige resultaten energielabel berekening, situatie 2: bouwjaar vanaf 2026, excl appartementen

7.9.1 Energiedragers

16

In deze tabel is het jaarlijkse energiegebruik van de woning uitgesplitst naar verschillende energiedragers, zoals elektriciteit en gas. Per energiedrager wordt onderscheid gemaakt tussen finaal en primair fossiele energiegebruik. De totalen zijn weergegeven in kWh per jaar en per m² gebruiksoppervlak.

NB: bij woningen die gebruikmaken van externe warmte of koude, staat de waarde van $Ewe_{PTot;EMGforf}$ voor het primair fossiele energiegebruik op het label.

7.9.2 Energie-indicatoren

17

Deze tabel bevat de belangrijkste indicatoren waarop het energielabel is gebaseerd:

- Energiebehoefte (EP1): de hoeveelheid energie die nodig is voor verwarming en koeling
- Primaire fossiele energiegebruik (EP2): de belangrijkste indicator voor het energielabel
- Aandeel hernieuwbare energie (EP3): het percentage energie dat afkomstig is uit hernieuwbare bronnen

NB: Bij woningen met externe warmte- of koudelevering worden voor EP2 en EP3 de forfaitaire waarden op het label in deze tabel weergegeven.

t:\rvo\hdd_evvo\publicaties\publicaties_publicaties duurzaam_rapporten duurzaam 2026\b20241452200r001 achtergronddocument energielabel woningbouw_alt.docx 06-07-2026

18

7.9.3 Type hernieuwbare energiebronnen

In deze tabel wordt weergegeven in hoeverre gebruik wordt gemaakt van hernieuwbare energie, zoals:

- hernieuwbare elektriciteit
- lokale omgevingswarmte of -koude
- biomassa

De waarden worden weergegeven in kWh per jaar.

19

7.9.4 Geometrische kenmerken

Dit onderdeel bevat geometrische kenmerken van de woning die van invloed zijn op de energieprestatie:

- Gebruiksoppervlakte: het oppervlak van de woning in m²
- Compactheid: een maat voor de verhouding tussen verliesoppervlak en gebruiksoppervlak.

20

7.9.5 Voorwaarden emissievrij gebouw (A0)

De A0-tabel wordt alleen weergegeven bij nieuwbouw, dat wil zeggen een bouwjaar vanaf 2026 en indien het geen appartement betreft. In deze tabel wordt getoetst of de woning voldoet aan de eisen voor een emissievrij gebouw (A0).

Om te voldoen aan A0 moet een woning voldoen aan de volgende voorwaarden:

- De eis voor de energiebehoefte (EP1)
- De eis voor het primair fossiele energiegebruik (EP2), waarbij een 10% strengere grenswaarde geldt.
- De eis aan het aandeel hernieuwbare energie (EP3)
- Geen uitstoot van fossiele energie op het eigen perceel

Onderaan de tabel wordt weergegeven of de woning in totaal voldoet aan de A0-eisen.

Let op: A0 is alleen van toepassing voor nieuwbouw. Daarom worden hier uitsluitend de resultaten van de nieuwbouwberekening weergegeven, waarbij een eventuele EMG-verklaring is meegenomen. De resultaten van de forfaitaire (EMG) berekening worden in deze tabel niet getoond.

7.9.6 WLC-GWP

De tabel met WLC-GWP getallen per fase wordt pas vanaf 01-2028 op het energielabel weergegeven. Deze is nu ook nog niet zichtbaar op het voorbeeld energielabel. WLC-GWP staat voor Whole Life Cycle - Global Warming Potential. Dit geeft aan hoeveel broeikasgassen vrijkomen bij de bouw, het (energie)gebruik en de sloop van een woning. Het laat zien hoeveel uw woning bijdraagt aan de opwarming van de aarde, uitgedrukt in CO_2-equivalenten. WLC-GWP wordt steeds belangrijker in de bouw, vooral bij het maken van de juiste (duurzame) materiaalkeuzes en het ontwerpen van energiezuinige gebouwen. In de tabel staat de WLC-GWP score per levensfase van het gebouw vermeld.

7.9.7 Toelichting

Onderaan de pagina met de overige resultaten energielabel is een toelichting voor de verschillende begrippen van de energie-indicatoren opgenomen. Ook hier zijn twee varianten van deze pagina mogelijk: één voor woningen met een bouwjaar tot en met 2025 en één voor woningen met een bouwjaar vanaf 2026. De toelichting WLC-GWP wordt vanaf 01-01-2028 op het label weergegeven.

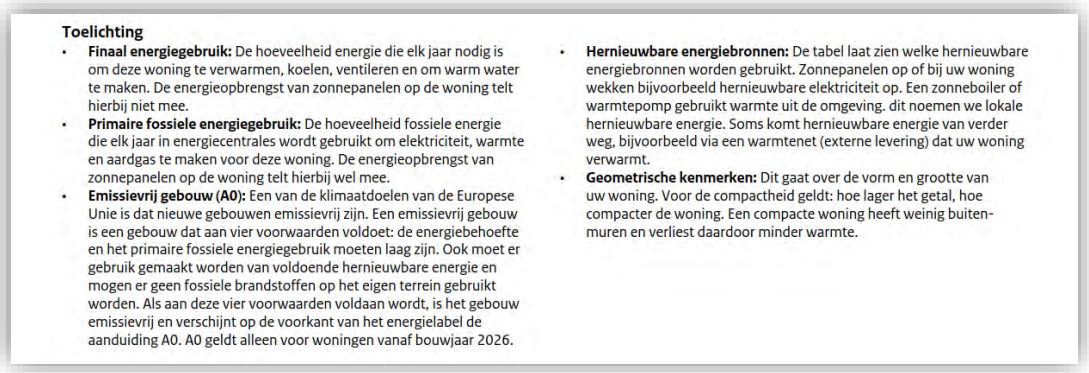
t:\rvo\hdd_evo\publicaties\publicaties_publicaties duurzaam_rapporten duurzaam 2026\b20241452200r001 achtergronddocument energielabel woningbouw_alt.docx 06-07-2026



Toelichting

- **Finaal energiegebruik:** De hoeveelheid energie die elk jaar nodig is om deze woning te verwarmen, koelen, ventileren en om warm water te maken. De energieopbrengst van zonnepanelen op de woning telt hierbij niet mee.
- **Primaire fossiele energiegebruik:** De hoeveelheid fossiele energie die elk jaar in energiecentrales wordt gebruikt om elektriciteit, warmte en aardgas te maken voor deze woning. De energieopbrengst van zonnepanelen op de woning telt hierbij wel mee.
- **Energiebehoefte:** Dit is de hoeveelheid energie die de woning jaarlijks nodig heeft om te verwarmen en koelen. Hierbij wordt uitgegaan van een standaard ventilatiesysteem.
- **Hernieuwbare energiebronnen:** De tabel laat zien welke hernieuwbare energiebronnen worden gebruikt. Zonnepanelen op of bij uw woning wekken bijvoorbeeld hernieuwbare elektriciteit op. Een zonneboiler of warmtepomp gebruikt warmte uit de omgeving. dit noemen we lokale hernieuwbare energie. Soms komt hernieuwbare energie van verder weg, bijvoorbeeld via een warmtenet (externe levering) dat uw woning verwarmt.
- **Geometrische kenmerken:** Dit gaat over de vorm en grootte van uw woning. Voor de compactheid geldt: hoe lager het getal, hoe compacter de woning. Een compacte woning heeft weinig buiten-muren en verliest daardoor minder warmte.

figuur 18: onderdeel Toelichting, bouwjaar voor 2026 en appartementen



Toelichting

- **Finaal energiegebruik:** De hoeveelheid energie die elk jaar nodig is om deze woning te verwarmen, koelen, ventileren en om warm water te maken. De energieopbrengst van zonnepanelen op de woning telt hierbij niet mee.
- **Primaire fossiele energiegebruik:** De hoeveelheid fossiele energie die elk jaar in energiecentrales wordt gebruikt om elektriciteit, warmte en aardgas te maken voor deze woning. De energieopbrengst van zonnepanelen op de woning telt hierbij wel mee.
- **Emissievrij gebouw (A0):** Een van de klimaatdoelen van de Europese Unie is dat nieuwe gebouwen emissievrij zijn. Een emissievrij gebouw is een gebouw dat aan vier voorwaarden voldoet: de energiebehoefte en het primaire fossiele energiegebruik moeten laag zijn. Ook moet er gebruik gemaakt worden van voldoende hernieuwbare energie en mogen er geen fossiele brandstoffen op het eigen terrein gebruikt worden. Als aan deze vier voorwaarden voldaan wordt, is het gebouw emissievrij en verschijnt op de voorkant van het energielabel de aanduiding A0. A0 geldt alleen voor woningen vanaf bouwjaar 2026.
- **Hernieuwbare energiebronnen:** De tabel laat zien welke hernieuwbare energiebronnen worden gebruikt. Zonnepanelen op of bij uw woning wekken bijvoorbeeld hernieuwbare elektriciteit op. Een zonneboiler of warmtepomp gebruikt warmte uit de omgeving. dit noemen we lokale hernieuwbare energie. Soms komt hernieuwbare energie van verder weg, bijvoorbeeld via een warmtenet (externe levering) dat uw woning verwarmt.
- **Geometrische kenmerken:** Dit gaat over de vorm en grootte van uw woning. Voor de compactheid geldt: hoe lager het getal, hoe compacter de woning. Een compacte woning heeft weinig buiten-muren en verliest daardoor minder warmte.

figuur 19: onderdeel Toelichting, bouwjaar vanaf 2026

t:\rvo\hdd_ewvo\publicaties\publicaties_publicaties duurzaam_rapporten duurzaam 2026\b20241452200r001 achtergronddocument energielabel woningbouw_alt.docx 06-07-2026

8. Meer informatie - laatste pagina van het energielabel



Op de laatste pagina van het label is meer informatie opgenomen over de werkwijze van de energieadviseur, vragen of klachten en een disclaimer.

8.1 Zo gaat de energieadviseur te werk



Zo gaat de energieadviseur te werk

De energieadviseur verzamelt technische informatie over uw woning, bijvoorbeeld over de isolatie, verwarming en ventilatie. De energieadviseur volgt vaste regels om de woning op te meten en in het rekenprogramma in te voeren. In sommige gevallen worden in de berekening aannames gedaan. De energieadviseur wordt gecontroleerd door de certificerende instelling.

Energieadviseur

Naam
Pieter Demo

Vakbekwaamheidsnummer
1111.2222.3333

Certificaathouder
Demo organisatie

Certificerende Instelling
Certificerende Instantie

Kijk voor de contactgegevens op:
www.centraalregistertechniek.nl/energielabel/particulieren/woning

Bepalingsmethode
Dit energielabel is opgesteld met de bepalingsmethode NTA 8800:2025.

figuur 20: onderdeel Zo gaat de energieadviseur te werk

- Gegevens van de adviseur die het label geregistreerd heeft:
  - Naam adviseur
  - Vakbekwaamheidsnummer
  - Certificaathouder
  - Certificerende instelling
  - Bepalingsmethode

t:\rvo\hdd_evo\publicaties\publicaties_publicaties duurzaam_rapporten duurzaam 2026\b20241452000r001 achtergronddocument energielabel woningbouw_alt.docx 06-07-2026

8.2 Vragen of klachten?



Vragen of klachten?

Ik heb een vraag over mijn energielabel
Bent u eigenaar van de woning?
Neem dan eerst contact op met de energieadviseur. Hij of zij kan uitleggen met welke gegevens is gewerkt en wat het resultaat betekent.

Bent u huurder?
Neem dan contact op met de verhuurder. De verhuurder kan uw vraag bespreken met de certificaathouder en uitleg geven.
Het energielabel heeft invloed op de hoogte van de huurprijs. Denkt u dat het energielabel van de woning niet klopt en dat daarom uw huurprijs te hoog is? Dan kunt u de Huurcommissie vragen om dit te toetsen. Meer informatie hierover en over de voorwaarden vindt u op: **www.huurcommissie.nl/energielabel**

Ik heb een klacht over mijn energielabel
Ga dan naar: **www.klacht-energielabel.nl**
Hier vindt u meer uitleg en een klachtenformulier.

Ik heb een algemene vraag over het energielabel
Kijk voor veel gestelde vragen over het energielabel op:
www.energielabel.nl/vragen-woning

figuur 21: onderdeel Vragen of klachten?

8.3 Disclaimer



Disclaimer

De verbetermogelijkheden die op het energielabel staan, zijn kosteneffectieve mogelijkheden op het moment dat het energie-label wordt gemaakt. Op **www.verbeterjehuis.nl** ziet u hoeveel de maatregelen ongeveer kosten en hoeveel energie u daarmee kunt besparen. Of de verbetermogelijkheden verantwoord toegepast kunnen worden vanuit comfort, gezondheid en kosten, hangt af van uw situatie. U kunt hier geen rechten aan ontlenen. Het is altijd slim om professioneel advies te vragen.

Dit document is digitaal ondertekend. Dit betekent dat u een echt energielabel heeft dat geregistreerd is bij RVO. U kunt meer informatie vinden op: **www.ep-online.nl/ControlerenEchtheid**

figuur 22: onderdeel Disclaimer

t:\rvo\hdd_ewvo\publicaties\publicaties_publicaties duurzaam_rapporten duurzaam 2026\b20241452001\001 achtergronddocument energielabel woningbouw_alt.docx 06-07-2026

8.4 Extra adrespagina

Na de laatste pagina van het energielabel kan een extra pagina volgen. Dit is het geval wanneer er voor het gebouw meerdere adressen zijn opgegeven bij het energielabel. Op deze extra pagina worden dan de verschillende adressen vermeld.

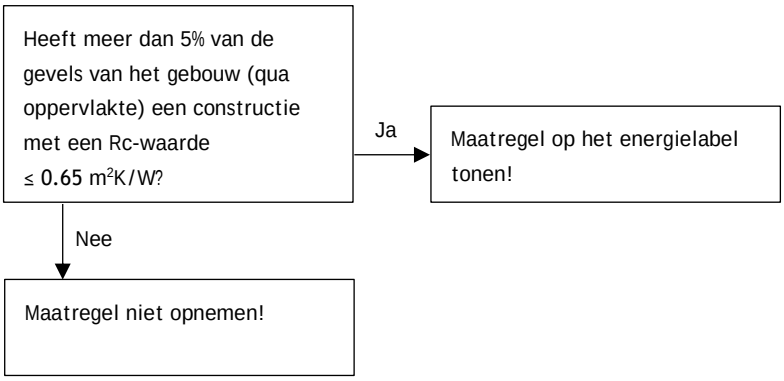
t:\rvo\hdd_evvo\publicaties\publicaties_publicaties duurzaam_rapporten duurzaam 2026\b2024145200r001 achtergronddocument energielabel woningbouw_alt.docx 06-07-2026

Bijlage 1

Titel	Beslisschema's verbetermogelijkheden

Beslisschema 1

Energiebesparende maatregel: gevelisolatie

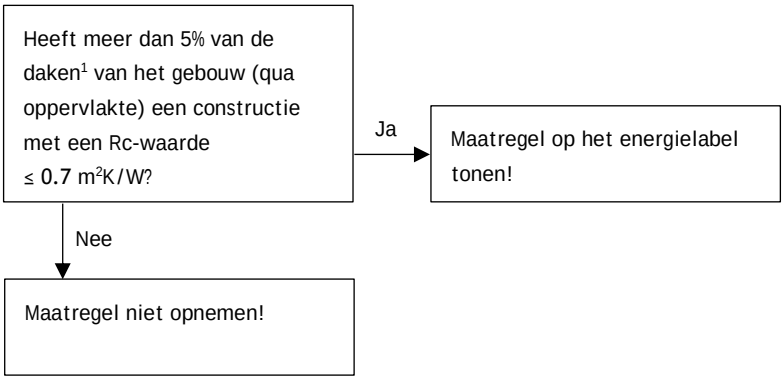


Toelichting op gehanteerde grenswaarde:

- NTA 8800 tabel I.4. geeft een forfaitaire waarde van R_c 0,69 m^2K/W voor een (na)geïsoleerde gevel voor een woning van voor 1965. Dit is de slechtste forfaitaire waarde voor een (na)geïsoleerde gevel in de NTA. Met andere woorden: gevels met een R_c onder 0,69 zijn naar alle waarschijnlijkheid niet geïsoleerd → daarom grenswaarde voor tonen maatregel op ≤ 0,65 m^2K/W gezet om enige marge te hebben.
- 5%-grens opgenomen om te voorkomen dat bij een woning met een gevel die grotendeels wel geïsoleerd is toch de maatregel verschijnt.

Beslisschema 2

Energiebesparende maatregel: dakisolatie



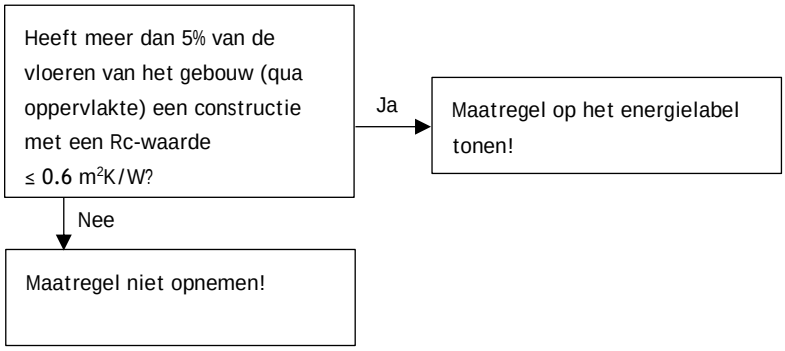
1) Het betreft hier zowel platte- als hellende daken exclusief dakramen. Indien er zowel platte- als hellende daken zijn dan heeft de 5% betrekking op het gesommeerde oppervlak.

Toelichting op gehanteerde grenswaarde:

- NTA 8800 tabel I.4. geeft een forfaitaire waarde van R_c 0,72 m²K/W voor een (na)geïsoleerd dak voor een woning van voor 1965. Dit is de slechtste forfaitaire waarde voor een (na)geïsoleerd dak in de NTA. Met andere woorden: daken met een R_c onder 0,72 zijn naar alle waarschijnlijkheid niet geïsoleerd → daarom grenswaarde voor tonen maatregel op ≤ 0,70 m²K/W gezet om enige marge te hebben.
- 5%-grens opgenomen om te voorkomen dat bij een woning met een dak dat grotendeels wel geïsoleerd is toch de maatregel verschijnt.

Beslisschema 3

Energiebesparende maatregel: vloerisolatie

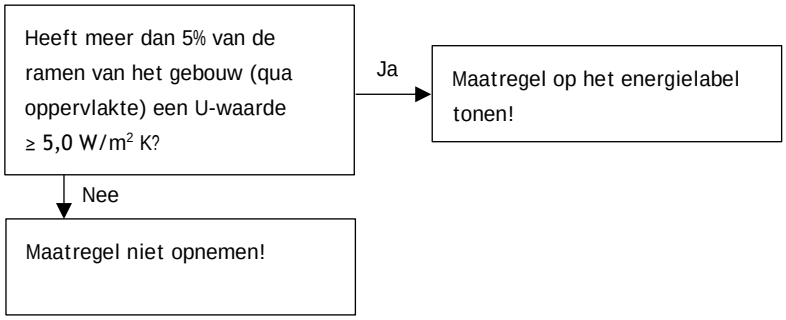


Toelichting op gehanteerde grenswaarde:

- NTA 8800 tabel I.4. geeft een forfaitaire waarde van R_c 0,65 m^2K/W voor een (na)geïsoleerde vloer voor een woning van voor 1965. Dit is de slechtste forfaitaire waarde voor een (na)geïsoleerde vloer in de NTA. Met andere woorden: vloeren met een R_c onder 0,65 zijn naar alle waarschijnlijkheid niet geïsoleerd → daarom grenswaarde voor tonen maatregel op ≤ 0,60 m^2K/W gezet om enige marge te hebben.
- 5%-grens opgenomen om te voorkomen dat bij een woning met een vloer die grotendeels wel geïsoleerd is toch de maatregel verschijnt.

Beslisschema 4

Energiebesparende maatregel: Ramen met HR++ beglazing, vacuümglas of 3-voudig glas

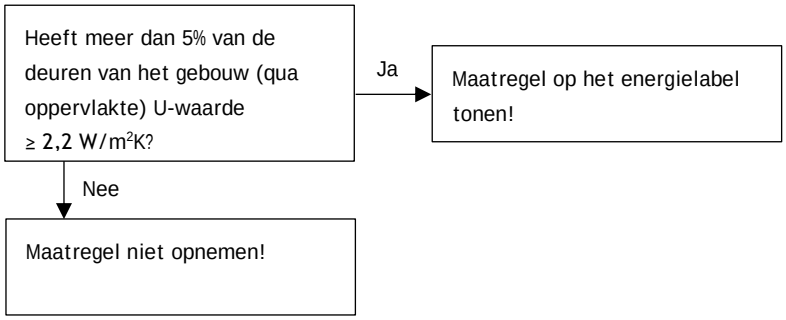


Toelichting op gehanteerde grenswaarde:

- NTA 8800 tabel I.8. geeft een forfaitaire waarden voor ramen. De slechtste waarde voor dubbelglas/voorzetraam met het slechtste kozijn is 4,1 W/m²K. Enkel glas heeft U-waarden tussen 5,1 en 6,2 W/m²K. Met andere woorden boven een U van 4,1 is er naar alle waarschijnlijkheid sprake van enkel glas. Grenswaarde voor tonen maatregel op ≥ 5,0 W/m²K gezet om enige marge te hebben.
- 5%-grens opgenomen om te voorkomen dat bij een woning met nog enkele niet vervangen ramen toch de maatregel verschijnt.

Beslisschema 5

Energiebesparende maatregel: geïsoleerde buitendeur(en)

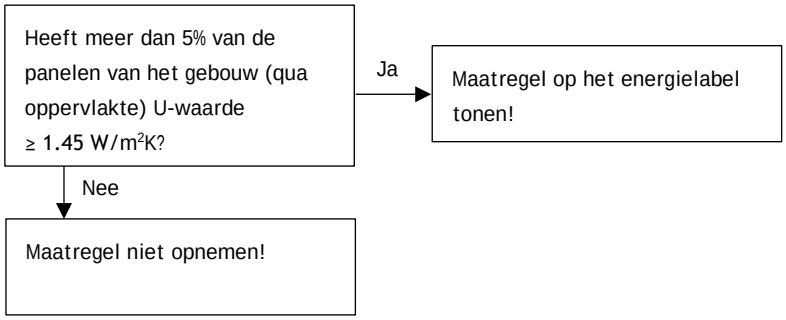


Toelichting op gehanteerde grenswaarde:

- NTA 8800 tabel I.10. geeft forfaitaire waarden voor deuren. Onder de tabel I.10 staat expliciet vermeld dat een geïsoleerde deur, een deur is met een U-waarde die niet hoger is dan 2,2 W/m^{2}K. Daarom toets op deze waarde.
- 5%-grens opgenomen om te voorkomen dat bij een woning nog enkele niet vervangen deuren toch de maatregel verschijnt.

Beslisschema 6

Energiebesparende maatregel: geïsoleerde gevelpanelen

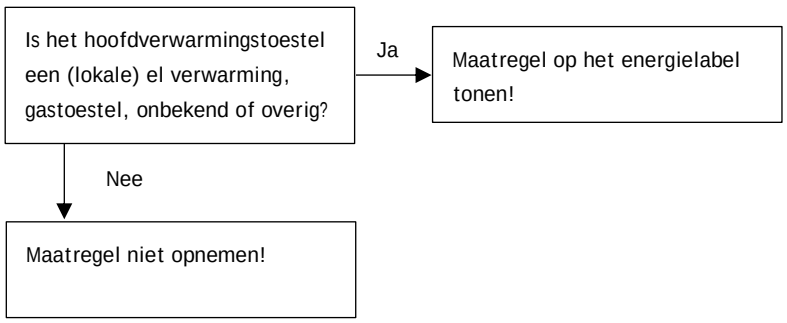


Toelichting op gehanteerde grenswaarde:

- NTA 8800 tabel I.4. geeft een forfaitaire waarde van R_c 0,54 m^2K/W voor een (na)geïsoleerd paneel voor een woning van voor 1965. Dit is de slechtste forfaitaire waarde voor een (na)geïsoleerd paneel in de NTA. Met andere woorden: panelen met een R_c onder 0,54 zijn naar alle waarschijnlijkheid niet geïsoleerd. Omdat panelen niet met een R_c, maar met een U-waarde ingevoerd worden in de NTA, is de R_C-waarde omgerekend naar een U-waarde. Rekening houdend met een R_{si} van 0,13 en een R_{se} van 0,04, wordt een U-waarde van 1,41 W/m^2K berekend. Op basis daarvan grenswaarde voor tonen maatregel op ≥ 1,45 m^2K/W gezet om enige marge te hebben.
- 5%-grens opgenomen om te voorkomen dat bij een woning met panelen die grotendeels wel geïsoleerd is toch de maatregel verschijnt.

Beslisschema 7

Energiebesparende maatregel: energiezuinig verwarmingstoestel voor verwarming en/of warm water

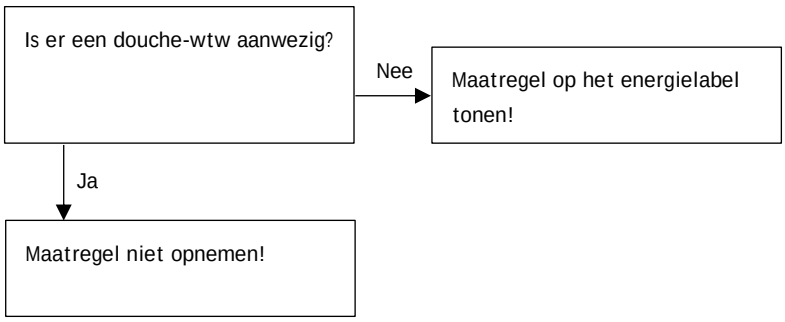


Toelichting op gehanteerde grenswaarde:

- maatregel tonen bij alle gastoestellen (lokaal, CV-toestellen, luchtverwarming, gaswarmtepompen, WKK).
- maatregel wordt dus niet getoond bij elektrische warmtepompen, alle biomassatoestellen, externe warmte.

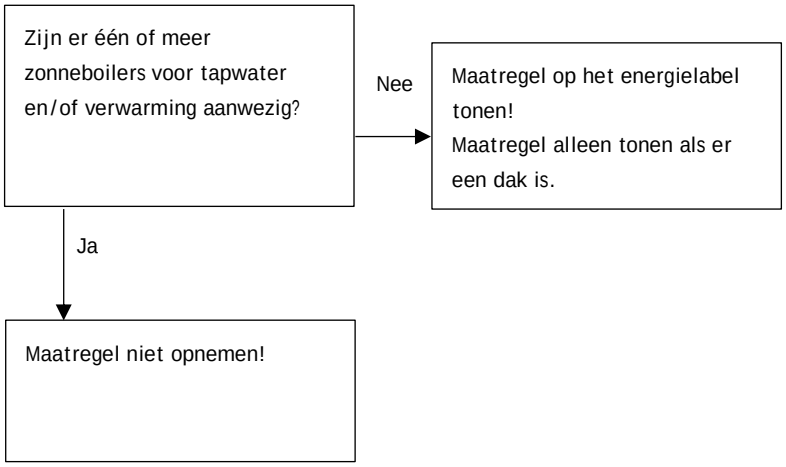
Beslisschema 8

Energiebesparende maatregel: Douchewaterwarmteterugwinsysteem



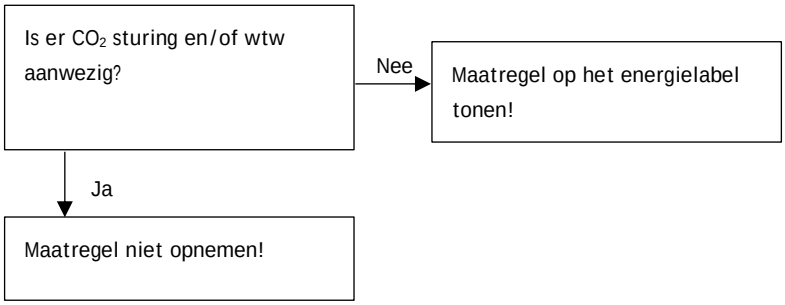
Beslisschema 9

Energiebesparende maatregel: zonneboiler voor warm water en/of verwarming



Beslisschema 10

Energiebesparende maatregel: Energie-efficiënt ventilatiesysteem

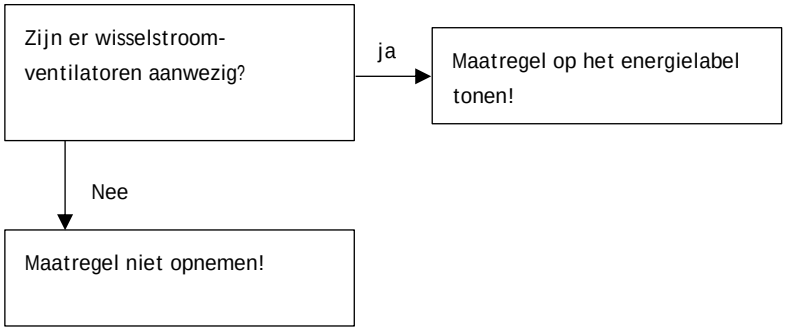


Toelichting op gehanteerde grenswaarde:

- Toetsing op ventilatiesubtypen. Maatregel verschijnt als er een ventilatiesysteem toegepast wordt zonder CO_2-sturingen en/of WTW. Als er een tijdsturing op het ventilatiesysteem is, wordt de maatregel wel getoond.

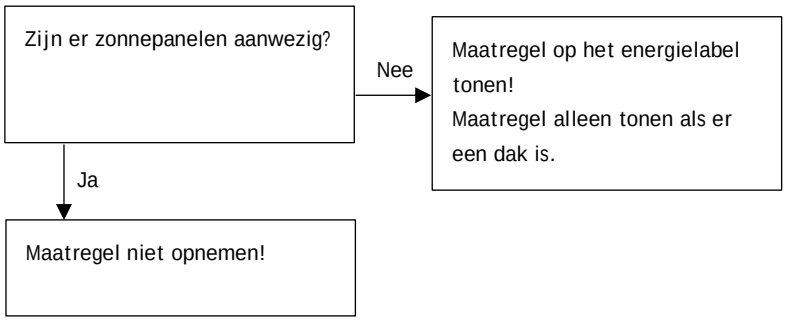
Beslisschema 11

Energiebesparende maatregel: ventilatie-unit met gelijkstroomventilator(en)



Beslisschema 12

Energiebesparende maatregel: Zonnepanelen voor elektriciteitsopwekking



Dit is een publicatie van:
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
Prinses Beatrixlaan 2 | 2595 AL Den Haag
Postbus 93144 | 2509 AC Den Haag
T +31 (0) 88 042 42 42
Contact
www.rvo.nl

Deze publicatie is tot stand gekomen in opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

© Rijksdienst voor Ondernemend Nederland | juni 2026
Publicatienummer: RVO-117-2026/RP-DUZA

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) stimuleert duurzaam, agrarisch, innovatief en internationaal ondernemen. Met subsidies, het vinden van zakenpartners, kennis en het voldoen aan wet- en regelgeving. RVO werkt in opdracht van ministeries en de Europese Unie.

RVO is een onderdeel van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat.